

KNO-4101-04-00/2011
Nr ewid. 10/2012/P/11/072/KNO

Informacja o wynikach kontroli

EFEKTY REALIZACJI PROJEKTÓW Z ZAKRESU OCHRONY ZABYTEKÓW I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

MISJA

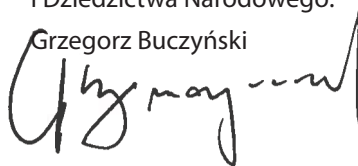
Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

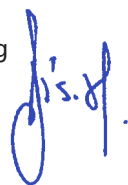
Dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego:

Grzegorz Buczyński

Akceptuję:

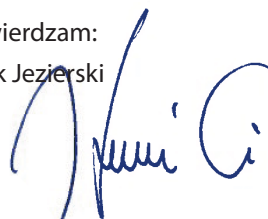
Wojciech Misiąg

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:

Jacek Jeziński

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

dnia 4 kwietnia 2012

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	5
1.1. Temat kontroli	5
1.2. Cel i zakres kontroli	5
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	6
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	6
2.2. Wnioski	7
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	9
3.1. Realizacja przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zadań Instytucji Pośredniczącej we wdrażaniu programów współfinansowanych ze środków europejskich	9
3.2. Przygotowanie beneficjentów do realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich	11
3.3. Prawidłowość ewidencjonowania i wydatkowania środków, w tym wydatków kwalifikowalnych	13
3.4. Postępy w realizacji projektów finansowanych ze środków europejskich.....	16
3.5. Wpływ realizowanych projektów na osiągnięcie celów XI priorytetu PO IiŚ oraz 3 priorytetu MF EOG i NMF	19
4. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI	21
5. ZAŁĄCZNIKI.....	22

Wykaz stosowanych skrótów i pojęć

Środki europejskie – środki przeznaczone na realizację projektów inwestycyjnych (restauracja zabytków, zachowanie dziedzictwa kulturowego, rewitalizacja obszarów historycznych, budowa i rozbudowa instytucji kultury, adaptacja budynków na cele kulturalne) w ramach PO liŚ oraz MF EOG i NMF, będące w dyspozycji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,

PO liŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, XI priorytet – Kultura i dziedzictwo narodowe, działanie 11.1 Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym,

MF EOG i NMF – Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizm Finansowy, priorytet 3 – Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego,

IZ – Instytucja Zarządzająca PO liŚ, tj. Minister Rozwoju Regionalnego,

IP I – Instytucja Pośrednicząca I PO liŚ, tj. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego,

IP II – Instytucja Pośrednicząca II PO liŚ, Instytucja Wdrażająca, tj. Władza Wdrażająca Programy Europejskie,

IC – Instytucja Certyfikująca PO liŚ, tj. Minister Rozwoju Regionalnego,

IA – Instytucja Audytowa PO liŚ, tj. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej,

beneficjent (końcowy, ostateczny) – podmiot korzystający ze środków europejskich, udzielonych na podstawie umowy o dofinansowanie,

umowa o dofinansowanie – umowa zawarta przez IP z beneficjentem, na podstawie której beneficjent realizuje projekt współfinansowany ze środków europejskich,

wydatek kwalifikowalny – wydatek lub koszt poniesiony zgodnie z wytycznymi, który kwalifikuje się do refundacji ze środków europejskich,

wydatek niekwalifikowalny – wydatek lub koszt nie kwalifikujący się do refundacji ze środków europejskich,

IP – Instytucja Pośrednicząca, tj. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego,

IPi – Instytucja Płatnicza, tj. Ministerstwo Finansów,

IA – Instytucja Audytowa, tj. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej (zadania z tego zakresu wykonuje Biuro ds. Międzynarodowych Relacji Skarbowych w MF),

MoU MF EOG – Memorandum of Understanding wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG 2004-2009, podpisane 28 października 2004 r.,

MoU NMF – Memorandum of Understanding wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004-2009, podpisane 14 października 2004 r.

1.1 Temat kontroli

Kontrola pn. *Efekty realizacji projektów z zakresu ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego współfinansowanych ze środków europejskich* (nr P/11/072) została podjęta z inicjatywy Najwyższej Izby Kontroli¹.

1.2 Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena efektów i prawidłowości realizacji przez beneficjentów projektów o charakterze ponadregionalnym z zakresu ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego współfinansowanych ze środków europejskich.

Ocena dotyczyła w szczególności postępów w realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich oraz prawidłowości:

- 1) przygotowania do realizacji projektów;
- 2) ewidencjonowania i wydatkowania środków, w tym wydatków kwalifikowalnych;
- 3) realizacji przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zadań Instytucji Pośredniczącej we wdrażaniu programów współfinansowanych ze środków europejskich.

Kontrolą objęto 11 jednostek, w tym: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pięć państwowych instytucji kultury (Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Muzeum Pałac w Wilanowie, Muzeum Narodowe w Krakowie, Muzeum Narodowe w Poznaniu, Muzeum Zamkowe w Malborku), trzy urzędy jednostek samorządu terytorialnego (urzędy: Miasta Stołecznego Warszawy, Miast – Zamościa oraz Lublina) oraz dwie samorządowe instytucje kultury (Centrum Kultury Zamek w Poznaniu oraz Teatr im. S. Jaracza w Olsztynie).

Wykaz zbadanych 56 projektów (wraz z ich charakterystyką) realizowanych w ramach działania 11.1 XI priorytetu PO IiŚ (22 projekty) oraz priorytetu 3 MF EOG i NMF (34 projekty) stanowi odpowiednio załącznik nr 4 i 5 do niniejszej *Informacji*.

Kontrolę w Ministerstwie oraz państwowych instytucjach kultury przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli², z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 1 ww. ustawy, tj. pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności, a kontrolę w urzędach jednostek samorządu terytorialnego oraz w samorządowych instytucjach kultury – na podstawie art. 2 ust. 2 ww. ustawy, pod względem legalności, gospodarności i rzetelności (art. 5 ust. 2 ustawy).

Kontrolą objęto lata 2009-2011 (I półrocze), przy czym w badaniu poszczególnych projektów za początek okresu kontrolnego przyjęta została data rozpoczęcia realizacji projektu.

Wykaz skontrolowanych jednostek i osób kierujących tymi jednostkami, a także ocen skontrolowanej działalności zawartych w wystąpieniach pokontrolnych NIK stanowi załącznik nr 3 do niniejszej *Informacji*.

¹ W zakresie przedmiotowym kontroli uwzględniono sugestię Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej o skontrolowanie realizacji inwestycji centralnych nadzorowanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego poprzez objęcie badaniami kontrolnymi projektów o charakterze ponadregionalnym.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 82, zwana dalej *ustawą o NIK*.

2.1 Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie realizację przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zadań Instytucji Pośredniczącej we wdrażaniu programów współfinansowanych ze środków europejskich.

Ocena pozytywna działalności Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wynikała z prawidłowego przygotowania organizacyjnego Ministerstwa do realizacji zadań Instytucji Pośredniczącej, zgodnego z wprowadzonymi procedurami nadzoru nad realizowanymi projektami, polegającego m.in. na weryfikacji wniosków o płatność oraz sprawozdań beneficjentów, terminowego i rzetelnego raportowania o wykrytych nieprawidłowościach, a także podejmowania działań w zakresie promocji i informacji o możliwości pozyskania środków europejskich oraz o realizowanych projektach (str. 9-10).

W latach 2008-2010 Minister, w ramach XI priorytetu PO IiŚ – działania 11.1, zawarł 22 umowy o dofinansowanie projektów na łączną kwotę 657.423,1 tys. zł, w tym wydatki kwalifikowalne – 568.011,8 tys. zł, z czego współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 401.931,3 tys. zł.

W ramach priorytetu 3 MF EOG i NMF Minister w latach 2007-2009 zawarł 34 umowy na dofinansowanie projektów o koszcie całkowitym stanowiącym równowartość 118.094,6 tys. euro (tj. 467.529,9 tys. zł), z czego wydatki kwalifikowalne – 107.781 tys. euro (tj. 426.802,8 tys. zł), w tym współfinansowane ze środków MF EOG i NMF – 88.009,4 tys. euro (tj. 348.370,6 tys. zł).

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie efekty i prawidłowość realizacji 56 projektów z zakresu ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego współfinansowanych ze środków europejskich.

Do 25 listopada 2011 r. zostało zakończonych 30 spośród 34 projektów³ realizowanych w ramach MF EOG i NMF, w wyniku czego nastąpiła zdecydowana poprawa funkcjonalności, atrakcyjności oraz warunków technicznych obiektów kulturalno-turystycznych o wyjątkowym znaczeniu dla dziedzictwa narodowego. Efektem zakończonych projektów było m.in.: odrestaurowanie 15 obiektów zabytkowych (zespołów pałacowo-ogrodowych, dworów, zamków) oraz 19 budowli sakralnych (kościół, cerkwi, synagog). Ponadto ze środków europejskich dofinansowano budowę lub modernizację czterech instytucji kultury, konserwację zbiorów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich oraz cieszyńskiego dziedzictwa piśmienniczego.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła działania objętych kontrolą dziesięciu beneficjentów, realizujących 15 projektów, w zakresie przygotowania projektów, postępów w ich realizacji oraz prawidłowości wydatkowania i ewidencjonowania środków europejskich⁴ (str. 11-20).

Stwierdzono pojedyncze nieprawidłowości, które jednakże nie wpłynęły na ocenę ogólną, dotyczące m.in.:

³ Termin zakończenia pozostałych czterech projektów według zawartych umów został ustalony na 30 listopada 2011 r. (jeden projekt) oraz 30 kwietnia 2012 r. (trzy projekty). Termin zakończenia projektów realizowanych w ramach PO IiŚ – zgodnie z zawartymi umowami o dofinansowanie – został ustalony dla jednego projektu na 31 grudnia 2011 r., a pozostałych projektów na: 2012 r. (osiem), 2013 r. (dziesięć) i 2014 r. (trzy).

⁴ Spośród 10 jednostek objętych kontrolą – sześć otrzymało ocenę pozytywną, a cztery ocenę pozytywną, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości, tj.: Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Muzeum Zamkowe w Malborku, Centrum Kultury Zamek w Poznaniu, Miasto Lublin (w odniesieniu do jednego z dwóch realizowanych projektów).

- 1) znacznych opóźnień w realizacji prac w ramach 14 projektów, przy czym główną ich przyczyną było wstrzymywanie prac w związku z dokonywanymi odkryciami archeologicznymi i architektonicznymi (str. 16-18); Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego – w odniesieniu do czterech projektów współfinansowanych w ramach PO LiŚ – podpisał aneksy do umów o dofinansowanie, wydłużając okresy ich realizacji od pięciu do 13 miesięcy. Natomiast w trakcie realizacji 10 projektów finansowanych ze środków MF EOG i NMF wystąpiły opóźnienia od sześciu do 17 miesięcy;
- 2) niskiego stopnia zaawansowania finansowego projektów, w tym wysokości wydatków zweryfikowanych i zaakceptowanych, co wynikało z opóźnień w realizacji projektów, a także długotrwałego procesu weryfikacji wniosków o płatność nieprawidłowo sporządzonych przez beneficjentów (str. 17-18);
- 3) niezapewnienia swobodnego dostępu osobom niepełnosprawnym do Muzeum Fryderyka Chopina, co było jednym z obowiązkowych wskaźników produktu dla projektu realizowanego przez Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, określonym we wniosku o dofinansowanie oraz w umowie o dofinansowanie ze środków PO LiŚ (str. 19);
- 4) nieosiągnięcia przez beneficjenta środków NMF – Muzeum Zamkowe w Malborku wskaźnika pn. *liczba obiektów dziedzictwa kulturowego zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych* (dwa obiekty) w związku z odstąpieniem od prac planowanych w ramach projektu pn. *Renowacja Zespołu Rezydencjonalnego Wielkich Mistrzów na Zamku Średnim w Malborku – Pałac wraz ze Skrzydłem Zachodnim*, polegających na zainstalowaniu windy oraz udrożnieniu przejścia (str. 19);
- 5) dopuszczenia przez beneficjenta środków MF EOG – Miasto Zamość – do wystąpienia zawilgoceń ścian, powodujących rozrost grzybów i pleśni oraz destrukcję świeżo odnowionych zabytków, w trzech obiektach fortecznych spośród 16 odrestaurowanych w ramach projektu *Konserwacja, renowacja i adaptacja na cele kultury zespołów fortyfikacji Starego Miasta w Zamościu* (str. 19-20).

2.2 Wnioski

W trakcie przygotowania i realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich wystąpiły zjawiska, które miały niekorzystny wpływ na osiągnięcie zakładanych celów i terminowość wykorzystywania środków europejskich. Dotyczyły one głównie:

- 1) trudności interpretacyjnych obowiązujących wytycznych i wielości wprowadzanych do nich zmian;
- 2) zbyt małej liczby organizowanych przez Instytucje Pośredniczące szkoleń dotyczących szczególnych procedur przy udzielaniu zamówień publicznych, interpretacji zasad i wytycznych, mimo niewystarczającej wiedzy beneficjentów w tym zakresie;
- 3) długotrwałego podejmowania decyzji przez Instytucje Pośredniczące (I i II stopnia) w sprawie zmian wnioskowanych przez beneficjentów, dotyczących zakresu rzeczowego projektu i terminu jego realizacji;
- 4) długotrwałego procesu akceptacji wniosków o płatność przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia, tj. Władzę Wdrażającą Programy Europejskie, co powodowało problemy w zachowaniu płynności finansowej oraz negatywnie wpływało na zakres działalności kulturalnej prowadzonej przez beneficjentów;
- 5) ustalenia wysokości dofinansowania (grantu) w ramach MF EOG i NMF w euro, co – w związku ze zmiennym kursem złotego – powodowało straty w wyniku różnic kursowych, obciążające beneficjentów.

Wyniki kontroli oraz zidentyfikowane problemy w realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich wskazują – w kontekście następnej perspektywy finansowej – na potrzebę podjęcia przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego następujących działań:

- 1) dokonanie oceny wdrażania priorytetu 3 MF EOG i NMF w celu usprawnienia procesu wprowadzania nowych programów współfinansowanych ze środków europejskich;**
- 2) wprowadzenie systemu weryfikacji – na etapie wnioskowania o dofinansowanie – składanych przez beneficjentów oświadczeń oraz ich przygotowania organizacyjnego do realizacji projektu;**
- 3) zintensyfikowanie działalności szkoleniowej oraz informacyjnej na rzecz beneficjentów.**

W celu terminowej realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich beneficjenci powinni:

- 1) bezzwłocznie informować Instytucje Pośredniczące o występujących zagrożeniach w pełnej i terminowej realizacji projektów;**
- 2) dołożyć należytej staranności przy sporządzaniu wniosków o płatność.**

3.1 Realizacja przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zadań Instytucji Pośredniczącej we wdrażaniu programów współfinansowanych ze środków europejskich

1. Minister prawidłowo realizował zadania Instytucji Pośredniczącej I stopnia (IP I) we wdrażaniu XI priorytetu PO liŚ, w tym objętego kontrolą działania 11.1 *Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym*.

W Ministerstwie wdrożono procedury systemu zarządzania i kontroli dla realizacji procesów związanych z wykorzystywaniem środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), zawarte w *Instrukcji wykonawczej IP I*, określające m.in. procedurę podpisywania umów finansowych z beneficjentami; procedurę przekazywania środków finansowych; system monitorowania realizacji projektów; procedurę archiwizacji dokumentów.

Stosowane procedury pozwalają na efektywne i prawidłowe zarządzanie oraz wdrażanie projektów w ramach XI priorytetu PO liŚ.

Minister – zgodnie z wprowadzonymi procedurami – sprawował nadzór nad projektami realizowanymi przez beneficjentów, polegający m.in. na weryfikacji wniosków o płatność oraz sprawozdań beneficjentów, a także prowadzeniu we Władzy Wdrażającej Programy Europejskie (IP II) kontroli systemowych (13 kontroli w okresie 2009-2011) oraz uczestniczeniu w zespołach, powoływanych przez IP II, prowadzących kontrole na miejscu realizacji projektu (11 kontroli w okresie 2010-2011).

W efekcie systematycznych kontroli eliminowano uchybienia w realizacji procedur systemu zarządzania i kontroli w jednostkach zaangażowanych w proces wdrażania priorytetu.

W latach 2008-2010 Minister zawarł 22 umowy o dofinansowanie projektów o charakterze ponadregionalnym z zakresu ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego w ramach działania 11.1 na łączną kwotę 657.423,1 tys. zł, w tym wydatki kwalifikowalne – 568.011,8 tys. zł, z czego współfinansowane ze środków EFRR – 401.931,3 tys. zł.

Spośród 22 projektów 19 dotyczyło zadań przy zabytkach nieruchomych, a trzy – zadań przy zabytkach ruchomych (*Śląska Internetowa Biblioteka Zbiorów Zabytkowych, Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa, Konserwacja i digitalizacja przedwojennych filmów fabularnych w FilMOTECE Narodowej w Warszawie*).

Do końca października 2011 r. wysokość wydatków, zaakceptowanych przez Instytucję Certyfikującą, poniesionych na realizację projektów (z uwzględnieniem nierozpatrzonej wniosków przedstawionych do certyfikacji), stanowiła 17,7% (tj. 100.766,1 tys. zł) łącznej wartości wydatków kwalifikowalnych, określonych w umowach o dofinansowanie.

Wpływ na długotrwałość procesu akceptacji poniesionych wydatków miały m.in. liczne błędy we wnioskach o płatność składanych przez beneficjentów oraz przyjęty termin 60 dni na weryfikację wniosków przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia.

Ministerstwo podejmowało działania informacyjno-promocyjne o możliwości pozyskania środków europejskich oraz o realizowanych projektach w formie m.in. publikacji, materiałów promocyjnych, szkoleń, strony internetowej.

2. Minister prawidłowo realizował zadania Instytucji Pośredniczącej (IP) we wdrażaniu priorytetu 3 MF EOG i NMF.

W Ministerstwie wdrożono procedury systemu zarządzania i kontroli wymagane przez MF EOG i NMF, określające m.in. strukturę organizacyjną IP (schemat organizacyjny, podział

zadań, system zastępstw); procedurę naboru i oceny wniosków; procedurę podpisywania umów finansowych z beneficjentami; procedurę przekazywania środków finansowych; system monitorowania realizacji projektów; procedurę kontroli na miejscu realizacji projektów; procedurę postępowania z nieprawidłowościami; zadania z zakresu informacji i promocji; procedurę archiwizacji dokumentów.

Minister – zgodnie z wprowadzonymi procedurami – sprawował nadzór nad projektami realizowanymi przez beneficjentów, polegający m.in. na weryfikacji wniosków o płatność oraz sprawozdań beneficjentów, a także prowadzeniu co najmniej dwukrotnie kontroli na miejscu realizacji projektu.

W latach 2007-2009 Minister zawarł 34 umowy (14 w 2007 r., 15 w 2008 r., 5 w 2009 r.) na dofinansowanie projektów ze środków MF EOG i NMF na łączną kwotę 88.009,4 tys. euro (tj. 348.370,6 tys. zł), z czego do dnia 25 listopada 2011 r. przekazał 295.309,2 tys. zł (równowartość 74.446,9 tys. euro, tj. 84,6% planowanej wysokości grantu ogółem).

Spośród 34 projektów:

- 27 dotyczyło prac przy zabytkach nieruchomych;
- trzy dotyczyły zadań przy zabytkach ruchomych (*Zabezpieczenie przed zniszczeniem i kradzieżą zasobów Fundacji XX Czartoryskich, Konserwacja i digitalizacja zbiorów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Ochrona i konserwacja cieszyńskiego dziedzictwa piśmienniczego*);
- cztery dotyczyły zadań infrastrukturalnych (*Europejskie Centrum Bajki im. Koziółka Matołka w Pacanowie, Centrum kulturalno-edukacyjne w Bolesławcu – I etap Budowa Bolesławieckiego Ośrodka; Muzeum Techniki i Komunikacji – Zajezdnia Sztuki w Szczecinie; Przebudowa i rozbudowa infrastruktury kulturalnej Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku na potrzeby Ośrodka Kultury Morskiej*).

Beneficjentami środków europejskich było: osiem państwowych instytucji kultury prowadzonych lub współprowadzonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, siedem samorządowych instytucji kultury, siedem jednostek samorządu terytorialnego oraz 12 jednostek niezaliczonych do sektora finansów publicznych.

Do dnia 25 listopada 2011 r. realizacja 30 projektów została zakończona. Rozliczenia końcowe 21 projektów zostały zaakceptowane przez Biuro Mechanizmów Finansowych.

Uwaga Najwyższej Izby Kontroli dotyczyła dziewięciu przypadków przekazania przez Ministerstwo beneficjentom środków wyższych o 4.008,4 tys. zł niż faktycznie wydatkowane na sfinansowanie refundowalnych wydatków kwalifikowalnych objętych dofinansowaniem (grantem wyrażonym w euro). W dacie złożenia wniosku o płatność beneficjenci dokonywali przeliczenia poniesionych w złotych kosztów na realizację projektu na równowartość w euro. W związku z wyższym kursem euro w stosunku do złotego w dacie dokonywania płatności przez Ministerstwo kwota środków przekazanych beneficjentom w złotych była wyższa od kwot określonych we wnioskach o płatność i faktycznie wydatkowanych.

Wypłata wyższych kwot nastąpiła na podstawie art. 10 ust. 4 umów na dofinansowanie projektów (zgodnych z wzorem ustalonym przez MRR), zawartych z beneficjentami środków MF EOG i NMF, który zobowiązywał do dokonywania płatności w złotych na rachunek bankowy beneficjenta w kwocie stanowiącej równowartość euro w złotych liczonej po kursie kupna NBP z dnia poprzedzającego dzień, w którym środki są przekazywane. Jednocześnie w przedmiotowych

umowach nie zobowiązano beneficjentów do zwrotu uzyskanych środków z tytułu zysków w rezultacie różnic kursowych.

W wystąpieniu pokontrolnym, skierowanym do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, NIK pozytywnie oceniła realizację zadań Instytucji Pośredniczącej we wdrażaniu XI priorytetu PO LiŚ oraz priorytetu 3 MF EOG i NMF.

NIK wniosła o rozważenie wystąpienia z wnioskiem do Ministra Rozwoju Regionalnego o modyfikację stosowanego dotychczas wzoru umowy finansowej w ramach MF EOG i NMF w celu wyeliminowania przypadków refundowania wydatków w kwocie wyższej niż faktycznie poniesione.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego poinformował NIK, że podejmie próbę wynegocjowania ewentualnej zmiany we wzorze umowy finansowej z beneficjentami w ramach nowej alokacji środków MF EOG 2009-2014.

3.2 Przygotowanie beneficjentów do realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich

1. W celu przygotowania i realizacji projektów beneficjenci powoływali zespoły lub przypisywali poszczególnym pracownikom zadania i zakresy odpowiedzialności. Wprowadzone przez beneficjentów procedury i instrukcje (m.in. dotyczące obiegu dokumentów i przepływu informacji, zarządzania ryzykiem projektowym, przygotowywania wniosków o płatność, archiwizacji dokumentów) gwarantowały prawidłowy przebieg projektów.

W trzech przypadkach (Narodowy Instytut Fryderyka Chopina w Warszawie, Centrum Kultury Zamek w Poznaniu oraz Muzeum Zamkowe w Malborku) stwierdzono nieprawidłowości w zakresie organizacyjnego przygotowania do realizacji projektu.

1.1. Narodowy Instytut Fryderyka Chopina (NIFC, Instytut) – na etapie wnioskowania o dofinansowanie złożył oświadczenie niezgodne ze stanem faktycznym, że:

- *stosuje odpowiedni kod księgowy dla wszystkich operacji finansowych związanych z projektem.* Ustalono, że w 2009 r. NIFC nie stosował wyodrębnionych kodów księgowych dla wszystkich operacji finansowych związanych z projektem. W *Zasadach (polityce) rachunkowości* obowiązujących w Instytucji do 31 grudnia 2010 r. nie wskazano wyodrębnionej ewidencji księgowej lub odpowiedniego kodu księgowego dotyczących realizacji projektu. Dopiero w dniu 1 stycznia 2011 r., tj. z piętnastomiesięcznym opóźnieniem w stosunku do daty złożenia oświadczenia, w Instytucji wdrożono szczegółowe zasady rachunkowości dla środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej;
- *posiada i stosuje procedurę weryfikacji czy roboty, usługi i/lub dostawy, za które była dokonywana płatność zostały rzeczywiście wykonane zgodnie z zawartą umową.* Ustalono, że NIFC nie posiadał, do dnia zakończenia kontroli, dokumentu określającego procedury w ww. zakresie;
- *posiada i stosuje procedurę przygotowania wniosków o płatność, w tym zasady weryfikacji i poświadczania, czy wszystkie wydatki włączone do wniosku o płatność są zgodne z zasadami zawartymi w Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO LiŚ.* Stwierdzono, że *Specjalną instrukcję sporządzania i weryfikacji wniosku o płatność projektu wdrożono z czteromiesięcznym opóźnieniem w stosunku do daty złożenia oświadczenia;*
- *posiada i stosuje procedury archiwizacji wszelkich dokumentów związanych z realizacją projektu w okresie realizacji PO LiŚ oraz 3 lat od zamknięcia PO LiŚ.* Ustalono, że procedury archiwizacji

dokumentów związanych z realizacją projektu zostały wdrożone z trzynastomiesięcznym opóźnieniem w stosunku do daty złożenia oświadczenia.

Ponadto NIFC nie opracował instrukcji obiegu dokumentów i przepływu informacji w zakresie dotyczącym Projektu oraz nie wdrożył procedur zarządzania ryzykiem projektowym i jego zmianami.

1.2. Centrum Kultury Zamek w Poznaniu (CK Zamek) złożyło niezgodne ze stanem faktycznym oświadczenie, stanowiące załącznik do wniosku o dofinansowanie, że posiada odrębny system księgowy lub stosuje odpowiedni kod księgowy dla wszystkich operacji finansowych związanych z projektem. Stwierdzono, że z ponad 14-miesięcznym opóźnieniem w stosunku do daty złożenia oświadczenia wprowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową dla projektu oraz wyodrębniono konta w *Zakładowym Planie Kont*.

Ponadto CK Zamek, pomimo upływu 16 miesięcy od rozpoczęcia realizacji projektu, nie dokonał aktualizacji *Jednolitego rzeczowego wykazu akt w archiwum zakładowym*, nie uzyskał akceptacji tego wykazu w Archiwum Państwowym oraz nie wprowadził zarządzenia w zakresie archiwizacji dokumentów dla Projektu.

1.3. W Muzeum Zamkowym w Malborku kierownika projektu wyznaczono dopiero po dwóch latach od rozpoczęcia działań organizacyjnych na rzecz realizacji projektu, po ok. siedmiu miesiącach od rozpoczęcia prac konserwatorskich oraz po ponad trzech miesiącach od daty podpisania z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego umowy finansowej.

2. Stosowane przez beneficjentów zasady (polityka) rachunkowości były zgodne z przepisami art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵, a wyodrębniona ewidencja księgową umożliwiała wypełnienie przez beneficjentów obowiązków sprawozdawczych dla wszystkich wydatków realizowanych w ramach projektów.

Nieprawidłowości w ww. zakresie stwierdzono u trzech beneficjentów:

- 1) w okresie objętym kontrolą NIFC nie posiadał dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości zgodnej ze stosowanym do 31 grudnia 2010 r. sposobem prowadzenia ksiąg rachunkowych, co naruszało art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości. Stwierdzono, że w okresie od 29 września 2006 r. do 31 grudnia 2010 r. w NIFC obowiązywały *Zasady (polityka) rachunkowości*, w których nie przewidziano stosowania wyodrębnionej rachunkowości dotyczącej realizowanego Projektu, a wdrożone do stosowania od dnia 1 stycznia 2011 r. nowe *Zasady (polityka) rachunkowości* obarczone były błędami formalnymi;
- 2) CK Zamek nie w pełni dostosował *Zasady (politykę) rachunkowości* oraz *Zakładowy Plan Kont* do wymogów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości. *Zasady (polityka) rachunkowości* nie zawierały zasad prowadzenia i opisu kont syntetycznych oraz ich powiązań z kontami księgi głównej; nie wskazano w nich również sposobu wykonania zobowiązania do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dotyczącej realizowanego projektu;
- 3) w Muzeum Zamkowym w Malborku szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości w zakresie projektów współfinansowanych ze środków pomocowych zostały wprowadzone dopiero po ponad dziewięciu miesiącach od rozpoczęcia realizacji Projektu. Ponadto stwierdzono, że ww. zasady rachunkowości nie były stosowane. Spośród 35 zasad, dotyczących sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych w zakresie projektów współfinansowanych ze środków

⁵ Dz. U. z. 2009 r. Nr 152, poz. 1223, ze zm

pomocowych, w 13 przypadkach nie były one stosowane w związku z nieprzystosowaniem ich do specyfiki działalności Muzeum.

W wystąpieniach pokontrolnych Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła przygotowanie beneficjentów do realizacji projektów, w tym wprowadzenie struktury organizacyjnej i procedur umożliwiających ich prawidłowe wykonanie.

NIK wniosła o:

- 1) *opracowanie i stosowanie procedur oraz zasad wymienionych we wniosku o dofinansowanie (NIFC),*
- 2) *podjęcie działań w celu uzyskania akceptacji Jednolitego rzeczowego wykazu akt w Archiwum Państwowym oraz wprowadzenia zarządzenia w zakresie archiwizacji dokumentów dla projektu (CK Zamek),*
- 3) *dostosowanie zasad rachunkowości do specyfiki zadań współfinansowanych ze środków europejskich (NIFC, CK Zamek, Muzeum Zamkowe w Malborku).*

Kierownicy skontrolowanych jednostek poinformowali NIK o przyjęciu wniosków pokontrolnych do realizacji.

3.3 Prawidłowość ewidencjonowania i wydatkowania środków, w tym wydatków kwalifikowalnych

1. W trakcie kontroli u dwóch beneficjentów (Narodowy Instytut Fryderyka Chopina i Muzeum Zamkowe w Malborku) stwierdzono nieprawidłowości w opisie dowodów księgowych, co stanowiło naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.

Dowody księgowe, dotyczące realizacji przez NIFC projektu pn. *Dziedzictwo Chopina na szlaku Traktu Królewskiego w Zamku Ostrojskich w Warszawie*, nie spełniały wymagań dotyczących sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) oraz opatrzenia ich podpisem osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Na 46 skontrolowanych faktur w przypadku 20 brak było dat potwierdzających fakt przeprowadzenia kontroli formalno-rachunkowej, co uniemożliwiało stwierdzenie, czy dokonanie płatności nastąpiło po przeprowadzeniu ww. kontroli; w ośmiu przypadkach dokonano zapłaty faktur bez wcześniejszego przeprowadzenia ww. kontroli; w przypadku 21 faktur brak było dekretacji księgowej, wskazania kwoty poszczególnych dekretów, wskazania miesiąca, w ciężar którego daną fakturę należy ująć i podpisu osoby dokonującej dekretacji.

Na dowodach księgowych o łącznej wartości 3.262,5 tys. zł, stanowiących załączniki do wniosku o płatność Muzeum Zamkowego w Malborku, osoby upoważnione i odpowiedzialne nie składały podpisów i nie zatwierdzały do wypłaty faktur ze wskazaniem daty akceptacji. Ponadto nie wskazano: kwot wydatków kwalifikowanych ogółem, w tym w podziale na źródła finansowania; daty sporządzenia opisu, przeprowadzenia kontroli merytorycznej oraz zatwierdzenia treści tego opisu; kwot poszczególnych dekretów księgowych i miesiąca, w którym należałoby dany dokument ująć oraz daty podpisu osoby dokonującej dekretacji.

2. Nieprawidłowości przy udzielaniu zamówień publicznych stwierdzono w realizacji dwóch projektów (*Dziedzictwo Chopina na szlaku Traktu Królewskiego w Zamku Ostrojskich w Warszawie* oraz *Przebudowa kompleksu Sali Wielkiej CK Zamek celem efektywnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego*). I tak:

- w ramach realizacji projektu pn. *Dziedzictwo Chopina na szlaku Traktu Królewskiego w Zamku Ostrogskich w Warszawie*, NIFC zawarł w 2010 r. dwie umowy zlecenia w zakresie nadzoru nad jego realizacją bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, co było niezgodne z art. 7 ust. 3 oraz z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶. Łączna wartość zawartych ww. dwóch umów wyniosła 87.000 zł, co odpowiadało kwocie 22.662,15 euro (wg kursu 3,839 zł). Obydwie umowy zawarto w takim samym zakresie przedmiotowym, z tą samą osobą, w związku z koniecznością wywiązania się przez Instytut z tego samego oświadczenia zawartego we wniosku o dofinansowanie. Według art. 17 ust. 1b pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁷, naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych.
- w przetargu nieograniczonym, prowadzonym przez CK Zamek (Centrum), na kompleksową realizację inwestycji pn. *Przebudowa kompleksu Sali Wielkiej CK Zamek celem efektywnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego* stwierdzono naruszenia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, polegające na: ustaleniu wartości szacunkowej zamówienia bez zachowania należytej staranności oraz dokonaniu zmiany tej wartości po wszczęciu postępowania, co stanowiło naruszenie odpowiednio art. 32 ust. 1 w związku z art. 33 ust. 1 pkt 1 oraz art. 35 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych; braku zatwierdzenia prac komisji i wyniku postępowania przez Dyrektora Centrum, co było niezgodne z § 2 ust. 1 pkt 18 ówczesnie obowiązującego rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2008 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁸, wydanym na podstawie art. 96 ust. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych.

CK Zamek zawarło dwie umowy z naruszeniem art. 3 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 7 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, tj. bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Wartość każdej z ww. umów (55 tys. zł i 60 tys. zł) przekraczała równowartość 14 tys. euro, w związku z czym nie zachodziła negatywna przesłanka z art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych, w konsekwencji czego Centrum było zobowiązane do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz wyboru wykonawcy i udzielenia zamówienia w trybie określonym w ustawie. Udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych, stanowi – zgodnie z art. 17 ust. 1b pkt 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych – naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

CK Zamek zleciło na podstawie umowy z dnia 16 marca 2011 r. wykonanie prac konserwatorskich na kwotę 20,8 tys. zł, bez przeprowadzenia rozeznania rynku, co stanowiło naruszenie pkt 5 zarządzenia Dyrektora Centrum nr 8 z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie procedury wyboru wykonawcy i zawierania umów dla Projektu, wymagającego dla umów o wartości nie przekraczającej 14 tys. euro przeprowadzenia rozeznania rynku, tj. zebrania

⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, ze zm

⁷ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114, ze zm

⁸ Dz. U. Nr 188, poz. 1154.

i porównania co najmniej 3 ofert wykonawców oraz posiadania dokumentów potwierdzających spełnienie tego obowiązku.

3. Naruszenia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych przy udzielaniu zamówień publicznych na zadania objęte projektami oraz nieprzestrzeganie *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO LiŚ* stanowiły podstawę do nałożenia przez WWPE korekt finansowych:
 - 1) w ramach projektu pn. *Renowacja klasztoru powizytowskiego na centrum działań artystycznych*, realizowanego przez Miasto Lublin, WWPE zakwestionowała dwie umowy: z dnia 30 marca 2005 r. na opracowanie projektu budowlano-wykonawczego (po przeprowadzeniu postępowania w trybie z wolnej ręki) oraz z dnia 27 stycznia 2010 r. na nadzór autorski, nakładając korektę finansową w kwocie 43,4 tys. zł. W pierwszym przypadku zakwestionowano udzielenie zamówienia dodatkowego z uwagi na fakt, że przedmiot zamówienia dodatkowego objęty był zamówieniem podstawowym (naruszenie art. 67 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych), w drugim – niezapewnienie przez Miasto konkurencyjnego wyboru oferty;
 - 2) w ramach projektu pn. *Renowacja Teatru Starego*, realizowanego przez Miasto Lublin, WWPE zakwestionowała sześć zamówień publicznych i nałożyła korektę finansową na kwotę łączną 202 tys. zł. W przypadku dwóch umów nałożono korektę 100% z powodu niewykazania przez Miasto, że przed podpisaniem umowy dokonało rozeznania rynku; dwóch kolejnych – 25% z powodu braku przesłanek do udzielenia zamówienia z wolnej ręki (naruszenie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b ww. ustawy Prawo zamówień publicznych) oraz dwóch – 5% z powodu bezpodstawnego niedopuszczenia w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) możliwości powierzenia podwykonawcom części realizacji zamówienia;
 - 3) Muzeum Pałac w Wilanowie zawarło z wykonawcą prac archeologicznych umowę, odstępując od poddania weryfikacji wartości zamówienia w toku przynajmniej ograniczonej konkurencji rynkowej. Muzeum nie udokumentowało, że wyboru ww. wykonawcy dokonało z zachowaniem zasady efektywności, o której mowa w Podrozdziale 3 – Zasada efektywności *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO LiŚ*, zatwierdzonych w dniu 19 grudnia 2007 r. przez Ministra Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z powyższymi wytycznymi za wydatek kwalifikowany może być uznany jedynie wydatek efektywny, tj. wydatek zapewniający osiągnięcie najlepszego efektu przy możliwie najniższych kosztach, a ciężar udowodnienia, iż wydatek został poniesiony z zachowaniem osiągnięcia najlepszego efektu przy możliwie najniższych kosztach spoczywa na beneficjencie. Powyższe skutkowało zakwestionowaniem przez WWPE wydatków kwalifikowanych na kwotę 967,2 tys. zł.

W wystąpieniach pokontrolnych Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła sposób ewidencjonowania i wydatkowania środków finansowych na realizację projektów.

NIK wniosła o:

- 1) *zapewnienie przestrzegania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych (NIFC),*
- 2) *zapewnienie prawidłowego dokonywania opisów dowodów księgowych (Muzeum Zamkowe w Malborku),*
- 3) *zapewnienie udzielania zamówień publicznych i realizacji postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych oraz zawieranie umów o wartości nie przekraczającej 14 tys. euro, związanych z realizacją projektu, po uprzednim rozeznaniu rynku (CK Zamek),*

- 4) wzmocnienie nadzoru nad procesem udzielania zamówień publicznych, w tym w szczególności nad prawidłowym przygotowywaniem SIWZ oraz dokonywaniem właściwego wyboru trybu zamówienia (Miasto Lublin),
- 5) zapewnienie prawidłowego dokumentowania wyboru wykonawców zleczanych prac (Muzeum Pałac w Wilanowie).

Kierownicy skontrolowanych jednostek poinformowali NIK o przyjęciu wniosków do realizacji.

Prezydent Miasta Lublin poinformował, że zostały zrealizowane następujące działania: udzielono instruktażu wydziałom dokonującym wydatków o zasadach wydatkowania środków publicznych w przypadku zamówień o wartości poniżej 14 tys. euro; odstąpiono przy dokonywaniu wyboru wykonawcy na pełnienie nadzorów autorskich od trybu z wolnej ręki na rzecz przetargu nieograniczonego; dokonywana jest analiza przesłanek określonych w Prawie zamówień publicznych dotyczących zastosowania trybu z wolnej ręki przy udzielaniu zamówień dodatkowych; odstąpiono przy opracowywaniu SIWZ od ograniczeń dotyczących powierzania wykonania części zamówienia podwykonawcom, z zastrzeżeniem wyjątków, o których mowa w Prawie zamówień publicznych.

Dyrektor NIFC poinformował, że od września 2011 r. wdrażany jest komputerowy System Kontroli Budżetu, który umożliwia sprawne kontrolowanie przestrzegania ustawy Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o finansach publicznych. Znajdujące się tam informacje pozwalają m.in. na weryfikację i kontrolę zastosowanego trybu.

3.4 Postępy w realizacji projektów finansowanych ze środków europejskich

1. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na opóźnienia prac. Główną przyczyną opóźnień w realizacji projektów było wstrzymywanie prac w związku z dokonywanymi odkryciami archeologicznymi i architektonicznymi oraz konieczność podjęcia dodatkowych prac konserwatorskich.

Tylko w jednym przypadku (Miasto Lublin) stwierdzono, że na etapie przygotowania projektu zaniechano podjęcia niezbędnych działań, co – w konsekwencji – spowodowało opóźnienia w jego realizacji.

Przed udzieleniem w 2004 r. zamówienia publicznego na wykonanie dokumentacji projektowej Miasto nie opracowało dla klasztoru inwentaryzacji budowlanej, architektoniczno-konserwatorskiej oraz badań architektonicznych i ekspertyz zaleconych przez Służbę Ochrony Zabytków, co skutkowało brakiem rozeznania faktycznego stanu obiektu zabytkowego. Przeprowadzenie ww. inwentaryzacji, badań i ekspertyz włączono do zamówienia publicznego na opracowanie wielobranżowego projektu budowlanego i wykonawczego przebudowy klasztoru. Ujęcie tych zadań w specyfikacji istotnych warunków zamówienia publicznego (SIWZ) uniemożliwiało wykonanie wyceny projektu i złożenie rzetelnie przygotowanej oferty. Miasto nie umożliwiło wykonawcy projektu budowlanego i wykonawczego przeprowadzenia pełnych badań architektonicznych klasztoru powiatowego i ekspertyz zaleconych przez Służbę Ochrony Zabytków. Z powodu braku dostępu do niektórych pomieszczeń nie zrealizowano wszystkich przewidzianych badań m.in. na obecność polichromii, której niezinwentaryzowane pozostałości odkryto w trakcie robót budowlanych.

Zaniechania na etapie przygotowania projektu wpłynęły na wydłużenie terminu jego zakończenia – w stosunku do pierwotnego harmonogramu – o 17 miesięcy (z 30 grudnia 2011 r. na maj 2013 r.) oraz opóźnienie w terminie oddania powierzchni użytkowej klasztoru do dyspozycji trzech miejskich instytucji kulturalnych.

2. Opóźnienia w realizacji projektów skutkowały niskim zaangażowaniem środków finansowych oraz koniecznością zmiany terminu zakończenia zadań.

W trakcie realizacji 10 spośród 34 projektów współfinansowanych ze środków MF EOG i NMF wystąpiły znaczne opóźnienia (od sześciu do 17 miesięcy). Do dnia 25 listopada 2011 r. realizacja 30 projektów została zakończona; planowany termin zakończenia pozostałych projektów ustalono na 30 listopada 2011 r. (projekt realizowany przez Zdrojowy Teatr Animacji w Jeleniej Górze) oraz 30 kwietnia 2012 r. (trzy projekty realizowane przez: Centralne Muzeum Morskie, Urząd Miasta Stołecznego Warszawy, Fundację Książąt Czartoryskich). Należy podkreślić, że na wniosek pięciu beneficjentów pierwotna data zakończenia realizacji projektów (tj. 30 kwietnia 2011 r.) została wydłużona o rok (tj. do 30 kwietnia 2012 r.) przez Komitet Mechanizmu Finansowego EOG oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych Królestwa Norwegii.

Spośród 22 projektów realizowanych w ramach działania 11.1 XI priorytetu PO liś dwa planowano zakończyć w 2011 r., osiem w 2012 r., dziewięć w 2013 r. i trzy w 2014 r. W związku z opóźnieniami Ministerstwo wyraziło zgodę na podpisanie w czterech przypadkach aneksów do umów o dofinansowanie wydłużających okres realizacji projektów o od pięciu do 13 miesięcy. W wyniku powyższego zakończenie tylko jednego projektu planowane było w 2011 r. Z pozostałych 21 projektów zakończenie ośmiu planowane jest w 2012 r., dziesięciu – w 2013 r., trzech – w 2014 r.

W okresie od kwietnia 2010 r. do października 2011 r. Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie złożył do WWPE dziewięć wniosków o płatność na łączną kwotę 22.005,6 tys. zł, w tym siedem wniosków dotyczyło refundacji wydatków poniesionych (78,6 tys. zł), a dwa – zaliczek (21.974,4 tys. zł). Z łącznej kwoty zaliczek w wysokości 21.974,4 tys. zł Teatr wykorzystał 3.206,1 tys. zł, tj. 14,6%, a pozostałą niewykorzystaną kwotę (18.768,3 tys. zł) zwrócił do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Teatr wystąpił do WWPE o zmianę terminu zakończenia projektu z 30 czerwca 2012 r. na 30 czerwca 2013 r., uzasadniając wniosek m.in. koniecznością wykonania prac dodatkowych na łączną kwotę 3.622,2 tys. zł oraz decyzjami Miejskiego Konserwatora Zabytków, uniemożliwiającymi prace w budynkach Teatru.

W trakcie realizacji przez Miasto Lublin projektu pn. *Renowacja Teatru Starego* wystąpiły – w stosunku do przyjętego w umowie o dofinansowanie harmonogramu – opóźnienia wynikające z przedłużającej się procedury przetargowej, które spowodowały przesunięcie terminu zakończenia projektu o cztery miesiące. Do dnia zakończenia kontroli nie został zawarty aneks do ww. umowy, zmieniający harmonogram projektu.

Z uwagi na zagrożenie niewykonania projektu pn. *Renowacja klasztoru powiatykowski* na centrum działań artystycznych Miasto Lublin podjęło działania naprawcze, polegające m.in. na: opracowaniu projektu budowlanego zamiennego przebudowy klasztoru i uzyskaniu niezbędnych decyzji administracyjnych, odstąpieniu od umowy na roboty budowlane z dotychczasowym wykonawcą oraz ponownym przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane w trybie przetargu nieograniczonego. Należy jednak podkreślić, że do dnia zakończenia czynności kontrolnych przetarg nie został rozstrzygnięty i nie została zawarta umowa z wykonawcą prac.

Według stanu na dzień zakończenia kontroli (tj. 10 listopada 2011 r.) poziom zaawansowania finansowego zadania realizowanego przez CK Zamek w Poznaniu wynosił 15,4%, przy czym – na podstawie sześciu wniosków o płatność – beneficjent otrzymał refundację poniesionych wydatków w kwocie 905,7 tys. zł, co stanowiło 3% planowanej kwoty dofinansowania. Do dnia

zakończenia kontroli nie został zawarty aneks do umowy o dofinansowanie, zmieniający m.in. termin zakończenia realizacji zadania z 31 grudnia 2011 r. na 30 listopada 2012 r. oraz zmniejszający wysokość refundowalnych wydatków kwalifikowanych o 3.500 tys. zł, w związku z niższymi od zakładanych kosztami wynagrodzenia głównego wykonawcy projektu⁹. Wpływ na opóźnienie w realizacji projektu miał m.in. dodatkowy zakres prac¹⁰, wynikający ze stanu technicznego elementów konstrukcyjnych obiektu.

Roboty inwestycyjne przy budowie Muzeum w ramach projektu, realizowanego przez Miasto Zamość, pn. *Utworzenie Muzeum Fortyfikacji i Broni w obrębie Bastionu III i Arsenału* zostały wstrzymane w kwietniu 2011 r. przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie, z powodu odkrycia relikwów budynku stajni. Konserwator nakazał wykonać inwentaryzację i badania archeologiczne, których efektem miały być wnioski konserwatorskie na temat odkrytych relikwów oraz wytyczne w sprawie zmian w zatwierdzonych projektach budowlanych i programach prac konserwatorskich. Decyzja Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków w sprawie zakresu i sposobu koniecznej ochrony odkrytych relikwów architektonicznych została podjęta w sierpniu 2011 r., a wnioski opracowane przez Radę – przekazane projektantowi budynku Muzeum. W związku z powyższym planowany termin, tj. 15 maja 2013 r., zakończenia prac przy budowie Muzeum, digitalizacji zbiorów oraz organizacji muzeum wirtualnego może być zagrożony.

W wystąpieniach pokontrolnych Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła postępy prac, zwracając jednakże uwagę na występujące opóźnienia i niski stopień wykorzystania środków.

NIK wniosła o:

- 1) *zapewnienie terminowej i prawidłowej realizacji projektu (Teatr im. Jaracza w Olsztynie),*
- 2) *zapewnienie terminowego przebiegu realizowanych projektów, zgodnie z przyjętymi harmonogramami, w tym niezwłoczne zawarcie umowy z wykonawcą renowacji klasztoru powiatykowski (Miasto Lublin),*
- 3) *zintensyfikowanie działań w celu zapewnienia terminowej realizacji projektu (CK Zamek, Miasto Zamość).*

Kierownicy skontrolowanych jednostek poinformowali o przyjęciu wniosków pokontrolnych do realizacji.

Dyrektor Teatru im. Jaracza w Olsztynie poinformował, że w najbliższym czasie zostanie podpisany aneks do umowy o dofinansowanie, przedłużający termin zakończenia projektu. Aktualnie opracowywany jest program naprawczy, od złożenia którego WWPE uzależnia swoją zgodę na proponowaną zmianę terminu zakończenia projektu.

Prezydent Miasta Lublina poinformował, że dyrektor Wydziału Funduszy Europejskich został zobowiązany do monitorowania terminowej realizacji projektów – pod kątem zgodności z przyjętymi harmonogramami rzeczowo-finansowymi. Umowa z wykonawcą na dokończenie prac przy renowacji klasztoru została zawarta w dniu 24 listopada 2011 r., z terminem zakończenia prac w marcu 2013 r.

Dyrektor CK Zamek poinformował, że intensyfikacja działań w celu zapewnienia terminowej realizacji projektu spowodowała uzgodnienie treści zapisów w aneksie i załącznikach do umowy o dofinansowanie.

⁹ Wydatki kwalifikowalne projektu zostały ustalone w wysokości 30.000 tys. zł i obejmowały m.in. wynagrodzenie głównego wykonawcy prac budowlanych. W wyniku przetargu wyłoniono wykonawcę, którego oferta była niższa od szacowanej wartości zamówienia o 3.500 tys. zł, co wpłynęło na zmniejszenie wysokości refundowalnych wydatków kwalifikowanych.

¹⁰ W trakcie prac rozbiórkowych stwierdzono, że stan techniczny elementów konstrukcyjnych obiektu był gorszy od zakładanego. Stąd wyniknęła konieczność m. in. przeprojektowania elementów konstrukcyjnych części obiektu w celu zmniejszenia obciążeń, a także zaprojektowania i wykonania wzmocnienia stropów.

Zgodnie z zaproponowanym zapisem w aneksie wydłużony został czas kwalifikowania wydatków do 30 listopada 2012 r.

Prezydent Miasta Zamościa poinformował, że Miasto dokłada starań, aby realizacja projektu odbyła się w terminie umownym poprzez monity, telefony i włączanie się w uzgodnienia z konserwatorem zabytków na każdym etapie działań. Rozwiązania zamiennie powodują konieczność uzyskania pozwolenia konserwatorskiego oraz zmiany decyzji o pozwoleniu na budowę. Dopiero po analizie projektu zamiennego przez wykonawcę robót możliwe będzie określenie terminu ukończenia projektu.

3.5 Wpływ realizowanych projektów na osiągnięcie celów XI priorytetu PO liŚ oraz 3 priorytetu MF EOG i NMF

1. Celem działania 11.1 XI priorytetu PO liŚ jest ochrona, zachowanie i efektywne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym. Zakres i przedmiot objętych dofinansowaniem projektów – rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja, renowacja, restauracja, a także adaptacja na cele kulturalne obiektów wpisanych do rejestru zabytków i zespołów tych obiektów wraz z ich otoczeniem – daje gwarancję, że cel priorytetu zostanie osiągnięty.

Stwierdzono jednak, że Narodowy Instytut Fryderyka Chopina nie zapewnił swobodnego dostępu osobom niepełnosprawnym do Muzeum Fryderyka Chopina, co było jednym z obowiązkowych wskaźników produktu dla realizowanego projektu, określonym we wniosku o dofinansowanie oraz w umowie o dofinansowanie. Na zewnątrz budynku Muzeum brak było informacji wskazujących, że istnieje specjalne wejście dostępne dla osób niepełnosprawnych, brak było możliwości samodzielnego dostępu do kas dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, a przy wejściu do ww. Muzeum nie zainstalowano dzwonka umożliwiającego tym osobom przywołanie obsługi w celu udostępnienia wejścia i zakupu biletu.

2. W wyniku dotychczasowej realizacji 30 projektów współfinansowanych w ramach MF EOG i NMF osiągnięto założone cele: odrestaurowano 15 obiektów zabytkowych (w tym: zespołów pałacowo-ogrodowych, dworów, zamków), poddano renowacji – w ramach dziewięciu projektów – 19 budowli sakralnych (kościół, cerkwi, synagog), wybudowano dwie instytucje kultury oraz dwie zmodernizowano, dokonano konserwacji zbiorów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich oraz cieszyńskiego dziedzictwa piśmienniczego.

W dwóch przypadkach stwierdzono niepełną realizację zakładanych celów:

- 1) Muzeum Zamkowe w Malborku w wyniku realizacji projektu pn. *Renowacja Zespołu Rezydencjonalnego Wielkich Mistrzów na Zamku Średnim w Malborku – Pałac wraz ze Skrzydłem Zachodnim – Kontynuacja Prac* nie osiągnęło wskaźnika pn. *liczba obiektów dziedzictwa kulturowego zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych* (dwa obiekty) w związku z odstąpieniem od planowanych prac, polegających na zainstalowaniu windy oraz udrożnieniu przejścia. Wskazane przyczyny braku realizacji powyższych prac – względy konserwatorskie i przestrzenne – były możliwe do przewidzenia na etapie przygotowania Projektu. Ponadto do dnia zakończenia kontroli nie udostępniono zwiedzającym wieży obronnej w części zachodnio-północnej Zamku Średniego pn. *Kurza Stopa* – poddanej konserwacji w ramach projektu;
- 2) Miasto Zamość dopuściło do wystąpienia w trzech odrestaurowanych obiektach fortecznych – w ramach projektu pn. *Konserwacja, renowacja i adaptacja na cele kultury zespołów fortyfikacji Starego Miasta w Zamościu* – zawilgoceń ścian, powodujących rozrost grzybów i pleśni oraz destrukcję świeżo odnowionych zabytków. Przyczynami wystąpienia zawilgoceń były: niewłaściwe

zaprojektowanie wentylacji mechanicznej, bez zapewnienia organizacji nawiewu powietrza o odpowiednich parametrach, niewłaściwa eksploatacja pomieszczeń przez najemców w celu ograniczenia kosztów użytkowania, tj. niewłączanie elektrycznego ogrzewania podłogowego, powodujące spadki temperatury powietrza poniżej określonej normą, a także długi okres pozostawiania pomieszczeń bez ogrzewania i wentylacji, powodujący wychłodzenie ścian i sufitów oraz wykraplanie się na ich powierzchni pary wodnej. Ponadto ww. obiekty zalewane były wodami opadowymi w związku z brakiem możliwości przejęcia tych wód przez odwodnienie liniowe przed budynkami, brakiem izolacji przeciwwodnych poziomych lub ich małej skuteczności oraz występowaniem podciągania kapilarnego wody w murach.

Należy podkreślić, że Miasto zleciło wykonanie ekspertyz technicznych ww. trzech obiektów. W celu przywrócenia należytego stanu technicznego budynków i powstrzymanie ich dalszej degradacji technicznej, eksperci zalecili przeprowadzenie remontu pogwarancyjnego oraz zabezpieczającego, osuszenia zawilgoconych pomieszczeń i wymianę zasolonych tynków na renowacyjne, korzystanie z farb o dużej dyfuzji, w celu odparowywania wody ze ścian i stopniowego ich osuszenia, oraz uzupełnienie wentylacji mechanicznej o system zorganizowanego nawiewu powietrza.

W wystąpieniu pokontrolnym, skierowanym do Dyrektora NIFC, NIK wniosła o umożliwienie osobom niepełnosprawnym swobodnego dostępu do Muzeum Fryderyka Chopina.

Dyrektor NIFC poinformował, że na stronie internetowej została zamieszczona informacja o sposobie przystosowania obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym numer telefonu, pod którym osoba niepełnosprawna może się skontaktować w celu umówienia wizyty. Oprócz kontaktu telefonicznego jest możliwość skorzystania z dzwonka wzywającego obsługę. Podjęte zostały działania w sprawie dokonania zakupu podjazdu umożliwiającego pokonanie przez osoby na wózku schodków do kas, jak również zamontowania dodatkowego dzwonka do przywoływania pracownika obsługi kasy.

W wystąpieniu pokontrolnym, skierowanym do Dyrektora Muzeum Zamkowego w Malborku, NIK wniosła o udostępnienie w pełnym zakresie odrestaurowanych obiektów.

Dyrektor Muzeum poinformował, że nie wszystkie obiekty mogą być dostępne dla niepełnosprawnych z powodów technicznych (brak możliwości instalacji jakichkolwiek udogodnień), np. wieża Kurza Stopa czy ganki dla straży.

W wystąpieniu pokontrolnym, skierowanym do Prezydenta Miasta Zamościa, NIK wniosła o realizację działań zalecanych przez ekspertów w celu zapobieżenia destrukcji odrestaurowanych zabudowań fortecznych.

Prezydent Miasta Zamościa poinformował, że Miasto realizuje szereg działań zarówno w ramach robót gwarancyjnych, jak i dodatkowych w celu zapobieżenia destrukcji odrestaurowanych obiektów; obiekty te są poddawane systematycznym przeglądom technicznym i w razie konieczności podejmowane są natychmiastowe prace naprawcze.

Kontrolę planową pn. *Efekty realizacji projektów z zakresu ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego współfinansowanych ze środków europejskich* poprzedziły kontrole rozpoznawcze przeprowadzone w: Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina, Muzeum Pałacu w Wilanowie, Muzeum Narodowym w Poznaniu, Muzeum Zamkowym w Malborku oraz Mieście Stołecznym Warszawie.

Do najważniejszych kryteriów, umożliwiających dokonanie oceny ogólnej kontrolowanej działalności, zaliczono:

- 1) zgodność z prawem, celowość, gospodarność i rzetelność przygotowania i wykonania projektów,
- 2) prawidłowość i gospodarność wydatkowania środków, w tym wydatków kwalifikowanych,
- 3) skuteczność stosowanych procedur i zasad ponoszenia wydatków współfinansowanych ze środków europejskich.

W wystąpieniach pokontrolnych, przy dokonywaniu ogólnej oceny skontrolowanej działalności, zastosowano oceny pozytywne oraz oceny pozytywne, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości (oceny negatywne nie wystąpiły).

Ocenę pozytywną stosowano wówczas, gdy nie zostały stwierdzone nieprawidłowości, a uchybienia miały charakter formalny nie powodujący negatywnych następstw merytorycznych dla kontrolowanej działalności, nie naruszający prawa i nie niosący żadnych skutków finansowych. Ocenę pozytywną, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości stosowano wówczas, gdy wystąpiły nieprawidłowości nie mające zasadniczego znaczenia dla kontrolowanej działalności, a przy nieprawidłowościach finansowych nie przekroczony został próg istotności (powyżej 5% nieprawidłowo wydatkowanych środków objętych kontrolą).

W wyniku kontroli sformułowano ogółem 21 wniosków pokontrolnych, w tym do:

- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – jeden,
- pięciu państwowych instytucji kultury – dziewięć,
- trzech urzędów jednostek samorządu terytorialnego – pięć,
- dwóch samorządowych instytucji kultury – sześć.

W odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne NIK jednostki poinformowały, że na 21 sformułowanych wniosków, do dnia 31 stycznia 2012 r. osiem zostało zrealizowanych, a 13 było w trakcie realizacji.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości finansowe (kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa, tj. przepisów o zamówieniach publicznych) w łącznej kwocie 222,8 tys. zł (str. 13-14).

W związku ze stwierdzeniem w Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina oraz w Centrum Kultury Zamek w Poznaniu czynów stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych, określonych w art. 17 ust. 1b pkt 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, NIK skieruje stosowne zawiadomienia.

Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

Charakterystyka stanu prawnego

1. System wdrażania środków UE przyznanych Polsce na lata 2007-2013 charakteryzuje się trzema poziomami: koordynacja, zarządzanie, wdrażanie i jest oparty na: Instytucjach Zarządzających, Instytucjach Pośredniczących, Instytucjach Pośredniczących II stopnia, Instytucji Audytowej, Instytucji Certyfikującej.

Zadania z zakresu koordynacji i zarządzania wykonuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego (IZ). Ponadto Minister Rozwoju Regionalnego certyfikuje na rzecz Komisji Europejskiej prawidłowość poniesienia wydatków w ramach programów operacyjnych. Instytucja Certyfikująca (IC) w zakresie pełnionej funkcji jest komórką niezależną od komórek wykonujących funkcje IZ. Instytucja Audytowa (IA) weryfikuje skuteczność działania systemu zarządzania i kontroli PO LiŚ poprzez przeprowadzanie audytów w IZ, IP, IP II oraz IC. Rolę Instytucji Audytowej powierzono Generalnemu Inspektorowi Kontroli Skarbowej, a zadania wykonywane są w Biurze ds. Międzynarodowych Relacji Skarbowych umiejscowionym w Ministerstwie Finansów.

Za wdrażanie priorytetu XI – jako IP I – odpowiada Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który – na podstawie porozumienia z dnia 22 sierpnia 2006 r., zawartego z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) – część zadań związanych z wdrażaniem ww. priorytetu przekazał do realizacji jednostce budżetowej MSWiA, tj. Władzy Wdrażającej Programy Europejskie (IP II).

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego – jako IP – wdraża ponadto priorytet trzeci Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego, zgodnie z Memorandum of Understanding wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG 2004-2009, podpisanym w dniu 28 października 2004 r., oraz Memorandum of Understanding wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004-2009, podpisanym w dniu 14 października 2004 r.

2. Kierunki wsparcia ze środków finansowych dostępnych z budżetu UE w ww. perspektywie finansowej w ramach EFRR, EFS oraz FS zostały określone w Narodowej Strategii Spójności – Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007-2013, zaakceptowanych przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r., i zatwierdzone decyzją Komisji Europejskiej z dnia 7 maja 2007 r.

Program Operacyjny *Infrastruktura i Środowisko*, opracowany przez stronę polską, zatwierdzony został decyzją Komisji Europejskiej z dnia 7 grudnia 2007 r. i przyjęty uchwałą Rady Ministrów nr 2/2008 z dnia 3 stycznia 2008 r.

Do podstawowych aktów prawa europejskiego regulujących wdrażanie funduszy europejskich (w tym PO LiŚ) należą:

- 1) rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999¹¹,

¹¹ Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006 r., ze zm., s. 25-78.

- 2) rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999¹²,
- 3) rozporządzenie Rady (WE) nr 1084/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające Fundusz Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) 1164/94¹³,
- 4) rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego¹⁴.

W okresie programowania 2007-2013 przyjęto zasadę, by szczegółowe kwestie regulowane były nie w rozporządzeniach, lecz w wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego. Dzięki takiemu rozwiązaniu proces uaktualniania dokumentów jest krótszy, co sprawia, że proces wdrażania jest elastyczny. Część wytycznych dotyczy wszystkich programów operacyjnych realizowanych w perspektywie finansowej 2007-2013, a pozostałe są przeznaczone tylko dla określonych programów. W odniesieniu do PO liś Minister Rozwoju Regionalnego wydał m.in. wytyczne w zakresie: kwalifikowania wydatków, kontroli realizacji oraz sprawozdawczości.

Charakterystyka uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

1. Uczestnictwo Polski w Unii Europejskiej stwarza dla polskiej kultury ogromną szansę na rozwój, w tym otwiera bezpośredni dostęp do środków finansowych z przeznaczeniem na kulturę: funduszy strukturalnych (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny), programów wspólnotowych, funduszy: rolnego i rybackiego.

Poza dostępem do środków UE istnieje także możliwość finansowania projektów z zakresu kultury z innych, pozaunijnych środków, w tym szczególnie Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Mechanizmy te stanowią, po funduszach strukturalnych, największy strumień finansowania projektów kulturalnych ze środków europejskich.

Projekty z zakresu kultury można realizować praktycznie w ramach wszystkich programów operacyjnych ustanowionych w Polsce, tj. programów centralnych (PO *liś*, PO *Kapitał Ludzki*, PO *Innowacyjna Gospodarka*), 16 programów regionalnych, 10 programów współpracy terytorialnej.

¹² Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006 r., ze zm, s. 1-11.

¹³ Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006 r., s. 79-81.

¹⁴ Dz. Urz. UE L 371 z 27.12.2006 r., s. 1-128.

Źródła finansowania kultury z funduszy europejskich przedstawia poniższe zestawienie

Kultura w funduszach europejskich			
Fundusze UE			Mechanizmy Finansowe
Fundusze strukturalne	Programy wspólnotowe	Fundusze: Rolny i Rybacki	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizm Finansowy (MF EOG i NMF)
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ) Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG) Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) Europejska Współpraca Terytorialna (EWT) 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO)	Kultura 2007-2013 Europa dla obywateli Media 2007 Młodzież w działaniu Uczenie się przez całe życie 7. Program Ramowy	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (RPO WP) Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013 tzw. Program Operacyjny Ryby (PO Ryby)	MF EOG i NMF, w tym granty blokowe: Fundusz Wymiany Kulturalnej (FWK) Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy (FSS) Fundusz Badań Naukowych (FBN) Fundusz Organizacji Pozarządowych (FOP)

Z części 24 budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego – oprócz projektów realizowanych w ramach priorytetu XI PO IiŚ oraz priorytetu 3 MF EOG i NMF, finansowane były w latach 2009-2011 projekty w ramach Programu Operacyjnego Europejskiej Współpracy Terytorialnej (PO EWT) oraz w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych.

W 2011 r. m.in. w ramach: PO EWT Polska – Saksonia 2007-2013 z cz. 24 przekazano środki w wysokości 344 tys. zł, RPO Województwa Dolnośląskiego – 412 tys. zł, RPO Województwa Małopolskiego – 4.392,7 tys. zł, RPO Województwa Mazowieckiego – 456,3 tys. zł, RPO Województwa Pomorskiego – 348 tys. zł, RPO Województwa Świętokrzyskiego – 171,3 tys. zł.

2. W ramach XI priorytetu *Kultura i dziedzictwo narodowe* PO IiŚ przewiduje się komplementarne wsparcie rozbudowy i modernizacji infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego oraz ochronę dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim i światowym, w tym szczególnie zabytków wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO oraz uznanych przez Prezydenta RP za pomnik historii.

Ma to służyć realizacji celu głównego priorytetu, którym jest wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski. Takie ukierunkowanie interwencji opiera się na założeniu, że dziedzictwo kulturowe jest jednym z najważniejszych czynników decydujących o atrakcyjności Polski. Kultura i polski dorobek kulturalny są elementami wpływającymi na pozytywny wizerunek kraju, identyfikujący i kształtujący obraz Polski w krajach Europy i świata. To kultura stanowi element przewagi strategicznej w procesie definiowania miejsca i pozycji Polski w Unii Europejskiej. Poza tym pełni istotną funkcję w życiu społecznym, integrując i budując poczucie tożsamości regionalnej i narodowej, jest także uniwersalnym instrumentem rozwijania współpracy międzynarodowej i kształtowania wspólnej, europejskiej tożsamości kulturowej i społecznej.

Priorytet XI PO IiŚ podzielono na trzy działania, w tym działanie 11.1 *Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym*. Celem działania jest ochrona, zachowanie i efektywne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym.

W ramach ww. działania wspierane są 22 projekty z zakresu ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym, a także projekty z zakresu rozwoju zasobów cyfrowych w obszarze kultury w dziedzinie zasobów zabytkowych. Dodatkowo wsparcie kierowane jest także na działania związane z tworzeniem wirtualnych instytucji kultury (dotyczy wykorzystania w tym celu zbiorów zabytkowych). Ponadto wsparcie przeznaczone jest na przygotowanie dokumentacji technicznej dotyczącej inwestycji zgodnej z celami działania.

Efektem realizacji projektów będzie poprawa stanu zabytków (ruchomych i nieruchomych) o znaczeniu europejskim i ogólnopolskim, wzrost znaczenia kultury w kreowaniu miejsc pracy i PKB oraz atrakcyjności kraju dla mieszkańców, turystów i inwestorów.

Typy projektów do realizacji w ramach działania obejmują:

- 1) rewitalizację, rewaloryzację, konserwację, renowację, restaurację, zachowanie, a także adaptację na cele kulturalne obiektów wpisanych do rejestru zabytków i zespołów tych obiektów wraz z ich otoczeniem;
- 2) zakup i remont trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej w obiektach będących celem projektu (wyłącznie jako jeden z elementów projektu);
- 3) konserwację zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów oraz archiwaliów i zbiorów filmowych o szczególnej wartości historycznej;
- 4) zabezpieczenie zabytków przed kradzieżą i zniszczeniem;
- 5) rozwój zasobów cyfrowych w dziedzinie kultury, w tym: digitalizację zabytkowych zasobów bibliotecznych i muzealnych oraz archiwaliów i zbiorów filmowych o szczególnej wartości historycznej;
- 6) tworzenie wirtualnych instytucji kultury (dot. wykorzystania w tym celu zbiorów zabytkowych i/lub o szczególnej wartości historycznej);
- 7) przygotowanie kompleksowej dokumentacji niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia w ramach działania.

W ramach jednego złożonego projektu beneficjent może łączyć różne typy ww. działań. Inwestycje budowlano-konserwatorskie w działaniu dotyczą prac prowadzonych w obiektach zabytkowych i ich otoczeniu.

3. Główny cel priorytetu 3. *Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego* MF EOG i NMF zdefiniowano jako zachowanie i odbudowę dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim wraz z jego otoczeniem oraz wykreowanie narodowych produktów turystyki kulturowej w historycznych miastach Polski.

W ramach priorytetu 3. MF EOG i NMF możliwa była realizacja m.in. następujących typów działań:

- rewitalizacja, konserwacja, renowacja, modernizacja i adaptacja na cele kulturalne historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, szczególnie realizowane w ramach przyjętej strategii rozwoju produktów turystyki kulturowej,
- rewitalizacja historycznych obszarów miejskich,

- rewitalizacja, konserwacja, renowacja, modernizacja i adaptacja na cele kulturalne zespołów fortyfikacyjnych oraz budowli obronnych,
- rewitalizacja obiektów poprzemysłowych o wysokiej wartości historycznej na cele kulturalne, w szczególności na muzea nowoczesności,
- renowacja, ochrona i zachowanie miejsc pamięci i martyrologii,
- kompleksowe programy konserwacji i digitalizacji zabytków ruchomych oraz zabytkowych księgozbiorów, zbiorów piśmienniczych i archiwaliów istotnych dla europejskiego dziedzictwa kulturowego,
- tworzenie systemów zabezpieczeń przed nielegalnym wywozem dzieł sztuki oraz zabezpieczenie zabytków ruchomych i nieruchomych przed kradzieżą i zniszczeniem.

W ramach powyższego priorytetu realizowane są 34 projekty, dotyczące obiektów o wartości historycznej – wiele z nich to obiekty znajdujące się na liście UNESCO i uznane za pomniki historii przez Prezydenta RP; obiektów poprzemysłowych wpisanych do rejestru zabytków, które stanowią przestrzeń do adaptacji na rzecz rozwoju kultury. Przyznane granty pozwalają na prace renowacyjne i konserwatorskie oraz stworzenie nowych warunków do prowadzenia działalności kulturalnej.

Wykaz najważniejszych aktów normatywnych dotyczących kontrolowanej działalności

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm).
2. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223, ze zm).
3. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, ze zm).
4. Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) Nr 1260/1999 (Dz. U. UE L 210 z 31 lipca 2006 r., s. 25).
5. Rozporządzenie Rady (WE) Nr 284/2009 z dnia 7 kwietnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) Nr 1083/2006 ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w odniesieniu do niektórych przepisów w zakresie zarządzania finansowego (Dz. Urz. UE 94 z dnia 8 kwietnia 2009 r.).
6. Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) Nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L 371 z dnia 27 grudnia 2006 r., s. 1).
7. Rozporządzenie (WE) Nr 1080/2006 Parlamentu i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) Nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31 lipca 2006 r., s. 1).
8. Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 13 sierpnia 2007 r. w zakresie informacji i promocji.
9. Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 4 lutego 2009 r. w zakresie sprawozdawczości Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko*.
10. Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 24 września 2007 r. w zakresie trybu dokonywania płatności i rozliczeń.
11. Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 12 maja 2009 r. w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko*.

Wykaz skontrolowanych jednostek i osób kierujących tymi jednostkami, a także ocen skontrolowanej działalności zawartych w wystąpieniach pokontrolnych NIK

Lp.	Nazwa jednostki	Kierownik jednostki	Ocena
1.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Bogdan Andrzej Zdrojewski	pozytywna
2.	Narodowy Instytut Fryderyka Chopina	Kazimierz Monkiewicz (od 1.01.2011 r.) Waldemar Dąbrowski (od 5.07. do 31.12. 2010 r.) Andrzej Sułek (od 1.11.2008 r. do 31.08.2010 r.)	pozytywna z nieprawidłowościami
3.	Muzeum Pałac w Wilanowie	Paweł Jaskanis	pozytywna
4.	Muzeum Narodowe w Krakowie	Zofia Gołubiew	pozytywna
5.	Muzeum Narodowe w Poznaniu	Wojciech Suchocki	pozytywna
6.	Muzeum Zamkowe w Malborku	Mariusz Mierzwiński	pozytywna z nieprawidłowościami
7.	Centrum Kultury Zamek w Poznaniu	Marek Raczak	pozytywna z nieprawidłowościami
8.	Teatr im. S. Jaracza w Olsztynie	Janusz Kijowski	pozytywna
9.	Urząd Miasta Stołecznego Warszawa	Hanna Gronkiewicz-Waltz	pozytywna
10.	Urząd Miasta Zamość	Marcin Zamoyski	pozytywna
11.	Urząd Miasta Lublin	Krzysztof Żuk	pozytywna z nieprawidłowościami

Projekty realizowane w ramach działania 11.1 *Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym* XI priorytetu Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko*

Zdjęcie nr 1

Zamek Królewski w Warszawie

Renowacja elewacji wschodniej Zamku Królewskiego w Warszawie

Przedmiotem projektu jest renowacja elewacji wschodniej Zamku Królewskiego (obiektu wpisanego do rejestru zabytków, uznanego przez Prezydenta RP za Pomnik Historii). Renowacja elewacji wschodniej Zamku polegać będzie na wykonaniu prac przy ścianach zewnętrznych, obróbkach blacharskich, robotach malarskich, konserwacji kamienia. Realizacja projektu zapewni ochronę i utrwalenie zabytkowego charakteru budowli oraz układu przestrzennego w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Beneficjent: Zamek Królewski w Warszawie; lata realizacji: 2010-2013; koszt całkowity: 15.020.994 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 10.142.722 zł.

Wizualizacja nr 1

Zespół pałacowo-ogrodowy w Wilanowie

Rewitalizacja i digitalizacja XVII-to wiecznego zespołu pałacowo-ogrodowego w Wilanowie - etap III

Projekt jest kolejnym etapem realizacji kompleksowego programu i zakłada m.in.: rewitalizację ogrodów (wschodniego, północnego, południowego i ogrodu przy Oranżerii), konserwację elementów architektury ogrodowej, rozbiórkę i odtworzenie pergoli południowej, prace konserwatorsko-restauratorskie wraz z rozpoznaniem warunków konserwatorsko-mikrobiologicznych we wnętrzach korpusu głównego Pałacu, zabezpieczenie zabytków przed kradzieżą i zniszczeniem poprzez rozbudowę i modernizację systemów przeciwpożarowych i przeciwwłamaniowych, kompleksowe przebadanie archeologiczne terenów rezydencji wilanowskiej, utworzenie „Pracowni 3D” oraz przeprowadzenie digitalizacji 3D wybranej kolekcji zbiorów wilanowskich i utworzenie wirtualnego muzeum pod nazwą Historyczna Rezydencja Królewska.

Beneficjent: Muzeum Pałac w Wilanowie; lata realizacji: 2009-2012; koszt całkowity: 24.708.069 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 18.405.172 zł.

Zdjęcie nr 2

Zamek Królewski na Wawelu

(zdj. – www.wawel.krakow.pl)

Renowacja dziedzina zewnętrznego oraz adaptacja budynku na centrum promocji i informacji na Wawelu

W ramach projektu planuje się remont infrastruktury Zamku Królewskiego na Wawelu. W szczególności rewitalizacji poddane zostaną drogi od Bramy Bernardyńskiej wzdłuż muru zewnętrznego do Baszty, placu przed Basztą złodziejską z drogą dojazdową, drogi za tzw. „Białym Murem” wzdłuż Baszty Panieńskiej, Szlacheckiej do Baszty Sandomierskiej. Ponadto przewiduje się adaptację parteru budynku nr 9 na centrum promocji i informacji oraz zakup wyposażenia do centrum informacji.

Beneficjent: Zamek Królewski na Wawelu - Państwowe Zbiory Sztuki; lata realizacji: 2009-2013; koszt całkowity: 18.888.047 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 13.309.228 zł.

Zdjęcie nr 3

Brama Mostowa z murami miejskimi, Toruń

Toruńska Starówka - ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO

Projekt jest realizowany w partnerstwie, którego liderem jest Miasto Toruń. Projekt obejmuje zespół zabytkowych obiektów zlokalizowanych w obrębie Toruńskiej Starówki, wpisanej na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO, w tym prace konserwatorskie i restauratorskie czterech kościołów, prace remontowe i modernizacyjne dotyczące obiektów należących do Muzeum Okręgowego (Kamienica pod Gwiazdą, Dom Kopernika, budynek przy ul. Św. Jakuba 20A) i ich adaptacja na cele kulturalne, utworzenie Muzeum Diecezjalnego w zaadaptowanej Kamienicy Mieszczańskiej.

Beneficjent: Urząd Miasta Torunia; lata realizacji: 2010-2014; koszt całkowity: 38.796.189 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 18.942.830 zł.

Wizualizacja nr 2
Bastion III w Zamościu

Utworzenie Muzeum Fortyfikacji i Broni w obrębie Bastionu III i Arsenału w Zamościu

Projekt polega na utworzeniu zespołu muzealnego pod nazwą „Muzeum Fortyfikacji i Broni”, obejmującego teren w rejonie XVII-wiecznego Bastionu III oraz obiekty zabytkowe, tj. Arsenał i Prochownię, zlokalizowane na Starym Mieście w Zamościu. W ramach projektu wykonane zostaną m.in.: rekonstrukcja wału fortecznego z realizacją obiektu ekspozycyjnego Muzeum; prace przy Muzeum Barwy i Oręża „Arsenał”; remont konserwatorski z rekonstrukcją i adaptacją niezachowanego fragmentu obiektu Prochowni oraz rekonstrukcja wału fortecznego od Bastionu III do ul. Królowej Jadwigi.

Beneficjent: Urząd Miasta Zamość; lata realizacji: 2010-2013; koszt całkowity: 27.544.106 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 20.000.000 zł.

Zdjęcie nr 4

Zespół pałacowo-parkowy w Koszęcinie

Rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Koszęcinie w ramach tworzenia Śląskiego Centrum Edukacji Regionalnej - I i II etap

Przedmiotem projektu są prace remontowo-konserwatorskie dotyczące przebudowy pałacu (dokończenie w lewym skrzydle pałacu, łącznik pałacu, prawe skrzydło z kaplicą i wieżą pałacową); sieci uzbrojenia podziemnego; budynku gospodarczego oraz zagospodarowania terenu i małej architektury. Poza tym w ramach zadania planuje się wyposażyć bazę noclegową w meble, sprzęt RTV i AGD.

Beneficjent: Zespół Pieśni i Tańca Śląsk im. Stanisława Hadyny; lata realizacji: 2010-2014; koszt całkowity: 40.017.251 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 25.000.000 zł.

Zdjęcie nr 5
Klasztor powizytkowski w Lublinie

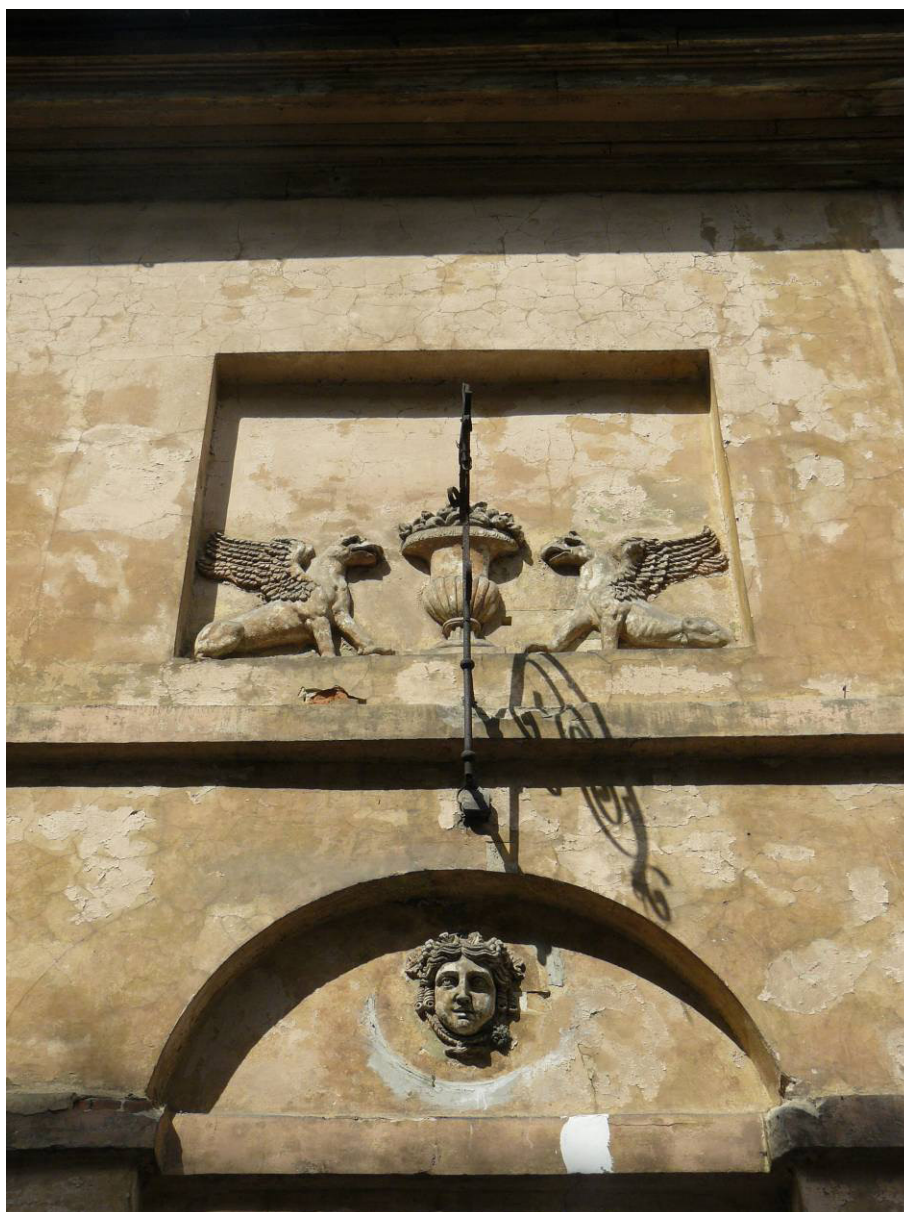

Renowacja klasztoru powizytkowskiego na centrum działań artystycznych w Lublinie

Zakres prac objętych projektem polega na przywróceniu historycznych walorów przestrzennych obiektu i zapewnieniu trwałości technicznej struktury obiektu oraz wyposażeniu go w niezbędne instalacje i urządzenia wynikające z potrzeb trzech miejskich instytucji kultury: Centrum Kultury, Miejskiej Biblioteki Publicznej i Biura Wystaw Artystycznych. W wyniku realizacji projektu stworzone zostaną lepsze warunki lokalowe dla wymienionych trzech miejskich instytucji kultury, co umożliwi znaczące wzmocnienie ich oferty kulturalnej i rangi artystycznej. Jednocześnie rewitalizacja zabytkowych obiektów poklasztornych przyczyni się do przywrócenia historycznych walorów przestrzennych oraz wzmocnienia atrakcyjności zespołu urbanistycznego śródmieścia Lublina, uznanego za Pomnik Historii Prezydenta RP.

Beneficjent: Urząd Miasta Lublin; lata realizacji: 2009-2013; koszt całkowity: 47.627.693 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 16.397.143 zł.

Zdjęcie nr 6
Elewacja Teatru Starego w Lublinie

Renowacja Teatru Starego w Lublinie

Budynek Teatru Starego wpisany jest do rejestru zabytków, jak również znajduje się na obszarze, który został uznany przez Prezydenta RP za Pomnik Historii. Przedsięwzięcie polega na renowacji budynku zlokalizowanego w centrum Lublina, jednego z pierwszych teatrów miejskich na ziemiach polskich. Z uwagi na zły stan techniczny obiekt został wyłączony z użytkowania w 1981 r. Zakładane w ramach projektu prace polegać będą na przebudowie budynku teatru z zachowaniem układu konstrukcyjnego, elewacji i detalu architektonicznego.

Beneficjent: Urząd Miasta Lublin; lata realizacji: 2010-2012; koszt całkowity: 26.306.507 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 20.000.000 zł.

Zdjęcie nr 7

Kamienice przy ul. Targowej w Warszawie

Muzeum Warszawskiej Pragi

Przedmiotem projektu jest renowacja zespołu zabytkowych kamienic praskich wraz z ich otoczeniem oraz ich adaptacja na cele Muzeum Warszawskiej Pragi jako oddziału Muzeum Historycznego m.st. Warszawy.

Projekt obejmuje: remont i adaptację na cele muzealne trzech kamienic frontowych i oficyny w podwórzu, do których należą: kamienica Rothblitha z lat 1818-1819, kamienica Sokołowskiego z lat 1872-1873, kamienica Rothblitha z lat 1829-1830, oficyna z lat 70-tych XIX w.; renowację zabytkowego podwórka; wzniesienie nowego budynku o funkcjach administracyjno-edukacyjnych; zabezpieczenie obiektów przed zniszczeniem i kradzieżą; zakup wyposażenia niezbędnego do prawidłowej ekspozycji i przechowywania eksponatów. Muzeum zostanie zlokalizowane w dzielnicy Praga Południe w obiektach przy ul. Targowej 50/52.

Beneficjent: Urząd Miasta Stołecznego Warszawy; lata realizacji: 2009-2012; koszt całkowity: 37.996.321 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 12.123.380 zł.

Zdjęcie nr 8
Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie

Rewitalizacja Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie

Projekt zakłada remont i modernizację budynku teatru w celu podniesienia jego standardu i warunków użytkowania. Zakres projektu obejmuje: prace budowlane w obrębie bryły budynku oraz zagospodarowanie otoczenia obiektu; wyposażenie teatru w elementy technologii teatralnej, w skład którego wejdą m.in. technologia nagłośnienia, system łączności inspicjenta, technologia naświetlenia, zakup wyposażenia związanego z prowadzeniem działalności teatralnej.

Realizacja projektu będzie miała wpływ na podniesienie atrakcyjności obiektu jako zabytku i instytucji kultury oraz zwiększy dostęp do kultury mieszkańców północno-wschodniej Polski.

Beneficjent: Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie; lata realizacji: 2009-2012; koszt całkowity: 41.775.272 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 23.303.104 zł.

Zdjęcie nr 9

Zabytkowe obiekty po byłej Kopalni Węgla Kamiennego „Julia” w Wałbrzychu

Rewitalizacja i adaptacja na cele kulturalne byłej KWK Julia - zadanie 1 projektu PW Stara Kopalnia

Projekt dotyczy zabytkowych obiektów po byłej Kopalni Węgla Kamiennego „Julia” w Wałbrzychu, będących częścią instytucji kultury Parku Wielokulturowego - Starej Kopalni. Celem projektu jest ochrona i zachowanie zabytków i krajobrazu kulturowego obiektu przemysłowego – wałbrzyskich kopalni poprzez rewitalizację i adaptację jej na cele muzealne.

Beneficjent: Urząd Miasta Wałbrzycha; lata realizacji: 2010-2012; koszt całkowity: 52.575.622 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 35.751.423 zł.

Zdjęcie nr 10
Pałac Czapskich w Krakowie

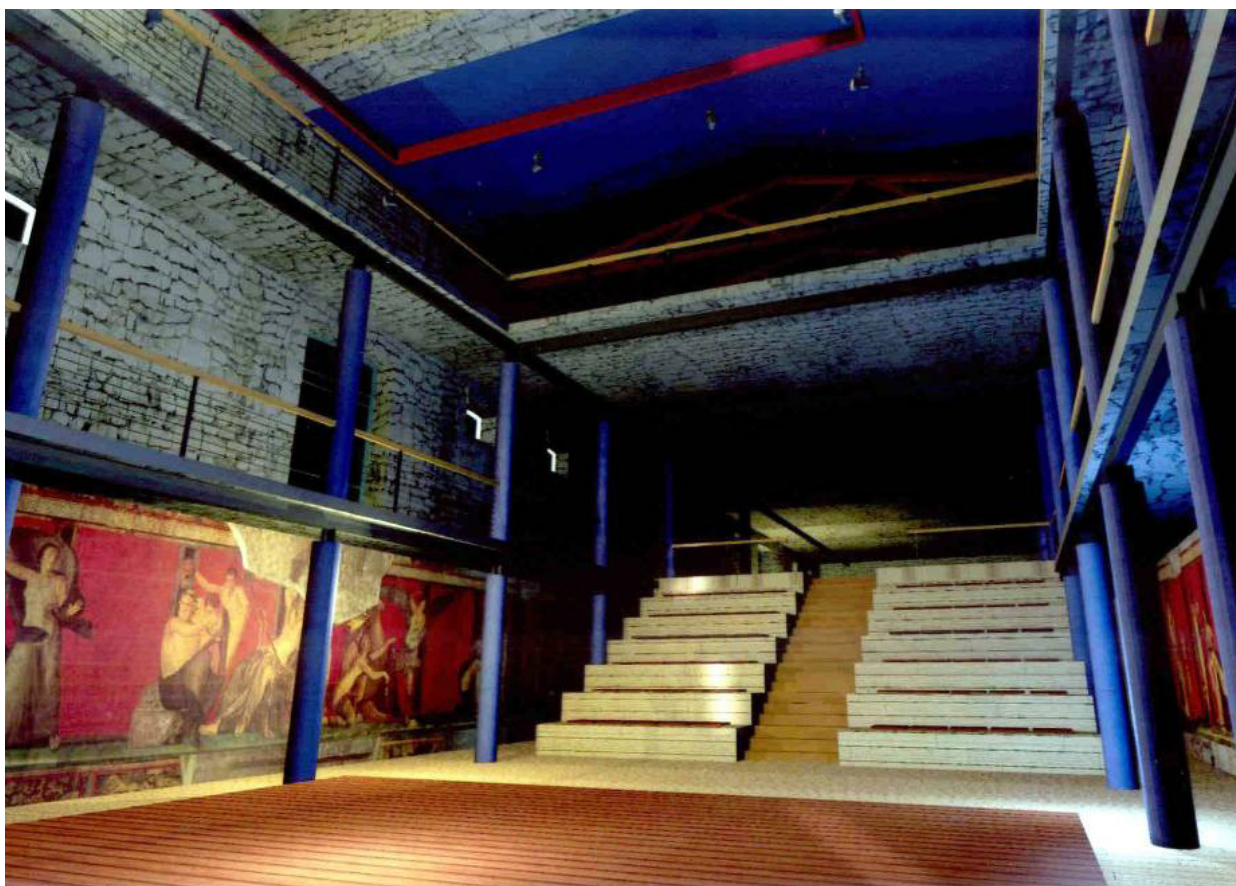
Europejskie Centrum Numizmatyki Polskiej w Muzeum Narodowym w Krakowie

Przedmiotem projektu jest stworzenie Europejskiego Centrum Numizmatyki Polskiej w Muzeum Narodowym w Krakowie. Osiągnięcie tego celu wymaga modernizacji Pałacu Czapskich (zabytek wpisany indywidualnie do rejestru zabytków i znajdujący się na obszarze uznanym przez Prezydenta RP za Pomnik Historii) w celu przystosowania tego obiektu do zorganizowania w nim stałej ekspozycji muzealnej. Ponadto w ramach projektu przewiduje się konserwację 500 monet i digitalizację 2.000 obiektów numizmatycznych.

Beneficjent: Muzeum Narodowe w Krakowie; lata realizacji: 2009-2013; koszt całkowity: 23.156.011 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 19.661.968 zł.

Wizualizacja nr 3

Europejski Ośrodek Praktyk Teatralnych w Gardzienicach

Budowa Europejskiego Ośrodka Praktyk Teatralnych w Gardzienicach

Projekt zakłada renowację i adaptację zabytkowego kompleksu pałacowo-parkowego dla potrzeb Ośrodka Praktyk Teatralnych w Gardzienicach – jednej z najbardziej znanych grup teatru eksperymentalnego na świecie. W ramach projektu przewiduje się całościową renowację XVII-wiecznego pałacu, który stanie się głównym miejscem działalności artystycznej Ośrodka. Budynek spichlerza zostanie poddany gruntownej modernizacji, w przebudowanym budynku znajdzie swoje miejsce nowa scena teatralna, będzie on również główną siedzibą działającej pod auspicjami Ośrodka, Akademii Praktyk Teatralnych. Przewidziano także przebudowę budynku Oficyny północnej, który będzie mieścić planowaną „Pracownię Historii Bliskiej” oraz przebudowę budynku gospodarczego tj. Starej Szopy na potrzeby Sali Prób i Zgromadzeń.

Beneficjent: Ośrodek Praktyk Teatralnych w Gardzienicach; lata realizacji: 2010-2013; koszt całkowity: 19.948.193 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 16.955.964 zł.

Wizualizacja nr 4

Sala koncertowa w Zamku Ostrogskich w Warszawie

Dziedzictwo Chopina na szlaku Traktu Królewskiego w Zamku Ostrogskich w Warszawie

Zamek Ostrogskich wpisany jest do rejestru zabytków i stanowi integralną część historycznego zespołu miasta Warszawy, uznanego przez Prezydenta RP za Pomnik Historii. Przedmiotem projektu była rewaloryzacja (w głównej mierze niezagospodarowanych piwnic mieszczących się pod tarasem wschodnim Zamku) oraz zachowanie Zamku Ostrogskich wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej. Adaptacja piwnic w sposób znaczący zwiększa powierzchnię użytkową i wystawową Zamku.

Beneficjent: Narodowy Instytut Fryderyka Chopina; lata realizacji: 2010-2011; koszt całkowity: 81.677.088 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 30.695.314 zł.

Wizualizacja nr 5

Sala Wielka Centrum Kultury Zamek w Poznaniu

Przebudowa kompleksu Sali Wielkiej CK Zamek celem efektywnego wykorzystania dziedzictwa

Zakres przedmiotowy projektu obejmuje modernizację i adaptację na cele kulturalne kompleksu Sali Wielkiej Centrum Kultury Zamek w Poznaniu, zabezpieczenie zabytków przed zniszczeniem i kradzieżą oraz informatyzację Centrum Kultury poprzez wprowadzenie informatorów (kiosków) multimedialnych. W wyniku realizacji inwestycji Sala Wielka zostanie przystosowana do roli wielofunkcyjnej sali widowiskowej, wyposażonej w sprzęt elektroakustyczny i multimedialny oraz niezbędne systemy techniczne, a zastosowane w inwestycji nowatorskie i oryginalne rozwiązania architektoniczne niewątpliwie stanowić będą dużą atrakcję dla odwiedzających obiekt.

Beneficjent: Centrum Kultury Zamek w Poznaniu; lata realizacji: 2010-2012; koszt całkowity: 49.029.409 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 30.000.000 zł.

Zdjęcie nr 11

Drewniany barak na terenie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu

Konserwacja pięciu drewnianych baraków dawnego KL Auschwitz II – Birkenau**Prace konserwatorskie i budowlane obiektów dawnego KL Auschwitz I - bloki nr inw. A-2 i A-3**

W ramach pierwszego projektu łącznie 11 budynków zostanie przeznaczone na ekspozycję materiałów dokumentalnych i historycznych, przy zmianie formuły przekazywania treści, tj. wprowadzenie elementów narracyjnych, wspomnień i zeznań byłych więźniów. W ramach drugiego projektu przewiduje się konserwację zabytkowych obiektów na terenie dawnego obozu koncentracyjnego Auschwitz I (w Oświęcimiu) i Auschwitz II (w Brzezince). Prace remontowo-konserwatorskie mają na celu zabezpieczenie obiektów przed degradacją oraz ich zachowanie jako świadectwa wydarzeń historycznych dla przyszłych pokoleń. Obecnie obiekty nie są udostępnione ze względu na bardzo zły stan techniczny, zagrażający bezpieczeństwu zwiedzających.

Beneficjent: Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu; lata realizacji: 2009-2013; koszt całkowity: 22.517.576 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 18.999.229 zł.

Zdjęcie nr 12

Opactwo Cystersów w Krzeszowie

Rewaloryzacja Zespołu Opactwa Cystersów wraz z otoczeniem w Krzeszowie - etap II

Dofinansowany projekt jest częścią spójnej koncepcji budowy nowoczesnego centrum kulturalno-turystycznego w oparciu o dziedzictwo kulturowe o znaczeniu ponadregionalnym. Opactwo Cystersów w Krzeszowie jest jednym z najcenniejszych obiektów na polskiej części Europejskiego Szlaku Cystersów (jest jedynym obiektem pocysterskim uznanym przez Prezydenta RP za Pomnik Historii). W ramach II etapu prac przewiduje się: zakończenie prac przy rewaloryzacji kościoła p.w. Wniebowzięcia NMP i kościoła p.w. św. Józefa, adaptację części pomieszczeń Domu Opata na sale ekspozycyjną, pełne zabezpieczenie przeciwpożarowe obiektów Opactwa.

Beneficjent: Diecezja Legnicka; lata realizacji: 2009-2012; koszt całkowity: 26.337.100 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 22.210.245 zł.

Zdjęcie nr 13

Kościół p.w. Św. Floriana i Św. Katarzyny w Gołębiu

Kazimierz Dolny oraz wybrane zespoły zabytkowe Powiśla Lubelskiego – renowacja i ochrona dziedzictwa

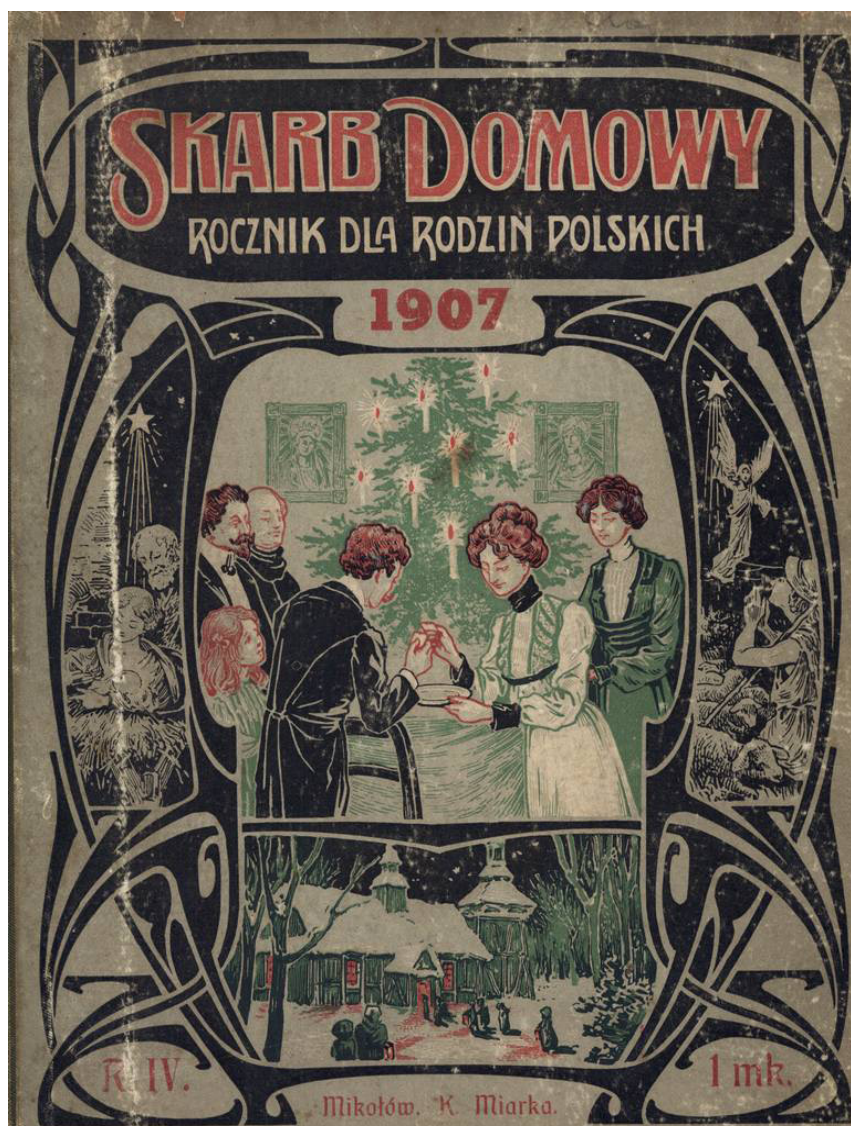
Przedmiotem projektu są prace remontowo-konserwatorskie w 8 cennych, zabytkowych kościołach usytuowanych na obszarze Powiśla Lubelskiego i skupionych wokół Kazimierza Dolnego, uznanego za Pomnik Historii Prezydenta RP, tj. w kościołach parafialnych w: Baranowie nad Wieprzem, Gołębiu, Józefowie nad Wisłą, Kazimierzu Dolnym, Klementowicach, Piotrawinie, Wąwolnicy i Kolanówce.

Dodatkowym założeniem projektu jest utworzenie wirtualnej instytucji kultury, prezentującej za pośrednictwem Internetu obiekty oraz program kulturowy z nimi związany.

Beneficjent: Archidiecezja Lubelska; lata realizacji: 2010-2013; koszt całkowity: 30.000.000 zł, w tym dofinansowanie z EFRR –24.000.000 zł.

Zdjęcie nr 14

Czasopismo ze zbiorów Biblioteki Śląskiej

Śląska Internetowa Biblioteka Zbiorów Zabytkowych

W ramach projektu planuje się stworzyć kompleksowe rozwiązanie służące do pozyskania, opracowania i prezentacji cyfrowej 26.971 sztuk zbiorów zabytkowych należących do Narodowego Zasobu Bibliotecznego, do których zalicza się inkunabuły, rękopisy, starodruki, druki ulotne, pocztówki, itp. Zaplanowane w ramach projektu rozwiązanie będzie realizowane przez system złożony z profesjonalnych i dedykowanych skanerów, oprogramowania przetwarzającego skanowane obrazy, infrastruktury sprzętowej zapewniającej przechowywanie i archiwizację zbiorów cyfrowych oraz oprogramowania bazodanowego przeznaczonego do opracowania bibliograficznego zbiorów, a także do prezentacji zbiorów w serwisie www.

Beneficjent: Biblioteka Śląska; lata realizacji: 2009-2012; koszt całkowity: 7.201.554 zł, w tym dofinansowanie z EFRR - 6.119.766 zł.

Zdjęcie nr 15
Zbiory Uniwersytetu Jagiellońskiego

Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa

Projekt zakłada odpowiednie i trwałe zabezpieczenie zabytkowych zbiorów bibliotecznych przed zniszczeniem wraz z ich digitalizacją i udostępnieniem w ramach nowo utworzonej Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej.

Beneficjent: Uniwersytet Jagielloński; lata realizacji: 2010-2013; koszt całkowity: 6.042.548 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 5.136.166 zł.

Zdjęcie nr 16

Kadr z filmu *Rapsodia Bałtyku*

„ *Rapsodia Bałtyku* ”

Konserwacja i digitalizacja przedwojennych filmów fabularnych w Filmotece Narodowej w Warszawie

Przedmiotem projektu są działania z zakresu digitalizacji, konserwacji i rekonstrukcji 43 filmów fabularnych ze zbioru polskiej kinematografii okresu przedwojennego (m.in. „Pan Tadeusz”, „Zew morza”, „Mania”, „Rapsodia Bałtyku”) oraz modernizacji zaplecza technicznego pracowni konserwacji taśmy filmowej na podłożu nitrocelulozowym Filmoteki Narodowej w Warszawie.

Beneficjent: Filmoteka Narodowa w Warszawie; lata realizacji: 2009-2014; koszt całkowity: 20.257.530 zł, w tym dofinansowanie z EFRR – 14.777.626 zł.

Projekty realizowane w ramach priorytetu 3 – *Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego* Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego

Zdjęcie nr 17

Zespół pałacowo-ogrodowy w Wilanowie

Muzeum Pałac w Wilanowie, 23.06.2008 r., fot. M.Kulpa

Rewitalizacja i digitalizacja XVII-to wiecznego zespołu pałacowo-ogrodowego w Wilanowie - etap II

Projekt był II etapem wdrażania wewnętrznej strategii rebarokizacji muzeum. Pierwszy etap, obejmujący projekt pt.: „Restauracja wnętrz pierwszego w Polsce muzeum sztuki - Muzeum Pałac w Wilanowie”, był realizowany w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Projekt zakładał przeprowadzenie szeregu prac badawczych, modernizacyjnych, i renowacyjnych przy ogrodowych elewacjach pałacu, wraz z budynkiem Łazienki Lubomirskiej tzw. Marconiówki. Ponadto w założeniach było: wybudowanie pawilonu dla stałej ekspozycji i ochrony zabytkowych rzeźb, m.in. XVII-to wiecznych posągów attykowych; przeprowadzenie kompleksowego przebadania archeologicznego terenów rezydencji wilanowskiej, a także rozpoznanie warunków mikrobiologicznych i stabilizację parametrów klimatu wewnątrzmuzealnego.

Beneficjent: Muzeum Pałac w Wilanowie; lata realizacji: 2007-2009; koszt całkowity: 5.009.787 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG – 3.496.370 EUR.

Zdjęcie nr 18
Zespołu Pałacowo-Parkowy w Rogalinie

Rewaloryzacja i modernizacja Zespołu Pałacowo-Parkowego w Rogalinie – oddziału Muzeum Narodowego w Poznaniu

Projekt zakładał odtworzenie historycznych wnętrz i otoczenia pałacu w kształcie, jaki nadali mu właściciele do przełomu XIX i XX wieku. Przedmiotem projektu była odnowa korpusu głównego, najważniejszej pod względem historycznym części pałacu, która od 19 lat była niedostępna dla zwiedzających z powodu nie zakończonego remontu. Od wielu lat czynione były ciągłe starania mające na celu zakończenie przerwanych prac konserwatorskich i remontowych zmierzających do przywrócenia dawnej świetności całego założenia pałacowego.

Beneficjent: Muzeum Narodowe w Poznaniu; lata realizacji: 2007-2009; koszt całkowity: 3.509.295 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 2.923.732 EUR.

Zdjęcie nr 19

Galeria Sztuki Polskiej XIX wieku w krakowskich Sukiennicach

Remont i modernizacja Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w krakowskich Sukiennicach

Przedmiotem projektu był remont i modernizacja Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku mieszczącej się w krakowskich Sukiennicach. Projekt został skonstruowany w ten sposób, aby korzystając z konieczności przeprowadzenia remontu samego obiektu, dostosować Muzeum do funkcjonowania zgodnie z oczekiwaniami dla nowoczesnych obiektów kultury. W wyniku jego realizacji wprowadzono nie tylko niezbędne rozwiązania techniczne służące przechowywaniu zbiorów, ale także zapewniono zwiedzającym jak najbardziej atrakcyjny i nowoczesny odbiór sztuki oraz udostępniono go dla osób niepełnosprawnych (winda).

Beneficjent: Muzeum Narodowe w Krakowie; lata realizacji: 2007-2010; koszt całkowity: 7.425.169 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 5.236.116 EUR.

Zdjęcie nr 20

Zespół Rezydencjonalny Wielkich Mistrzów w Malborku

Zespół Rezydencjonalny Wielkich Mistrzów na Zamku Średnim w Malborku - Pałac wraz ze Skrzydłem Zachodnim - kontynuacja prac

Głównym celem projektu było udostępnienie kolejnych części obiektu światowego dziedzictwa kulturowego poprzez prace adaptacyjno-konserwatorskie w Zespole Rezydencjonalnym Wielkich Mistrzów na Zamku Średnim w Malborku wraz ze Skrzydłem Zachodnim.

Prace pozwoliły na całkowite zakończenie robót konserwatorsko-budowlanych w pomieszczeniach Pałacu Wielkich Mistrzów oraz w Skrzydle Zachodnim Zamku Średniego, w wyniku czego udostępnione zostaną nowe wydzielone trasy dla zwiedzających obejmujące: Infirmerię, Zespół Wielkiego Refektarza oraz Pałac.

Beneficjent: Muzeum Zamkowe w Malborku; lata realizacji: 2006-2010; koszt całkowity: 4.419.259 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 2.651.555 EUR.

Zdjęcie nr 21
Fortyfikacje Starego Miasta w Zamościu

Konserwacja, renowacja i adaptacja na cele kultury zespołów fortyfikacji Starego Miasta w Zamościu

Realizacja projektu polegała na konserwacji, renowacji i adaptacji na cele kultury zespołów fortyfikacji Starego Miasta w Zamościu. Celem bezpośrednim projektu było przywrócenie świetności i poprawa funkcjonalności istniejących obiektów fortecznych i ich adaptacja na funkcje kulturalne i turystyczne. Inwestycją objętych zostało pięć zespołów obiektów fortecznych: bastion VII z Nadszańcem i Bramą Lwowską Starą; Brama Lubelska Nowa; Brama Lubelska Stara z Kojcem oraz remont Bramy Szczebrzeskiej.

Beneficjent: Urząd Miasta Zamość; lata realizacji: 2007-2009; koszt całkowity: 8.003.711 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 5.902.737EUR.

Zdjęcie nr 22
Park Habsburgów w Żywcu

Rewitalizacja kompleksu Starego Zamku i Parku Habsburgów w Żywcu

Kompleks Starego Zamku i Parku Habsburgów to unikalny przykład dziedzictwa kulturowego, składający się ze Starego Zamku wraz z otaczającymi go: Stajnią, Wozownią i oficynami wschodnimi i Parkiem Habsburgów.

W wyniku realizacji projektu poddano renowacji: oficyny wschodnie kompleksu; trzy pomieszczenia na parterze Starego Zamku w Żywcu wraz z częściową wymianą instalacji w obiekcie; małą architekturę w Parku Habsburgów: ciągi piesze, mostki, ogrodzenie, fontanny i Domku Chińskiego, odtworzenie śladu rzeki Młynówki.

Beneficjent: Urząd Miejski w Żywcu; lata realizacji: 2008-2010; koszt całkowity: 2.688.558 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 2.285.273 EUR.

Zdjęcie nr 23

Zamek w Lidzbarku Warmińskim

Ratunkowe prace konserwatorskich krużganków zamku lidzbarskiego

Przedmiotem projektu było przeprowadzenie prac remontowo-konserwatorskich krużganków (XIV-wiecznego) zamku w Lidzbarku Warmińskim, należącego do Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie w zakresie konserwacji wątków ceglanych i elementów kamiennych; portali kamiennych; polichromii; kamiennych schodów i drewnianej balustrady; wymianę tynków; naprawę dachu krużganków; przełożenie bruku; wykonanie niezbędnych rusztowań i zabezpieczeń.

Dwukondygnacyjne krużganki zamku lidzbarskiego są jedynymi w swoim rodzaju w Polsce i jedynymi z nielicznych w Europie. Unikatową cechą są sklepienia przeskokowe spotykane w Polsce jedynie w zamku lidzbarskim.

Beneficjent: Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie; lata realizacji: 2009-2011; koszt całkowity: 1.234.806 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 988.309 EUR.

Zdjęcie nr 24
Budynek Kasyna Urzędniczego

Rewitalizacja zabytkowych budynków Maneżu, Kasyna i Storczykarni Muzeum-Zamku w Łąncucie

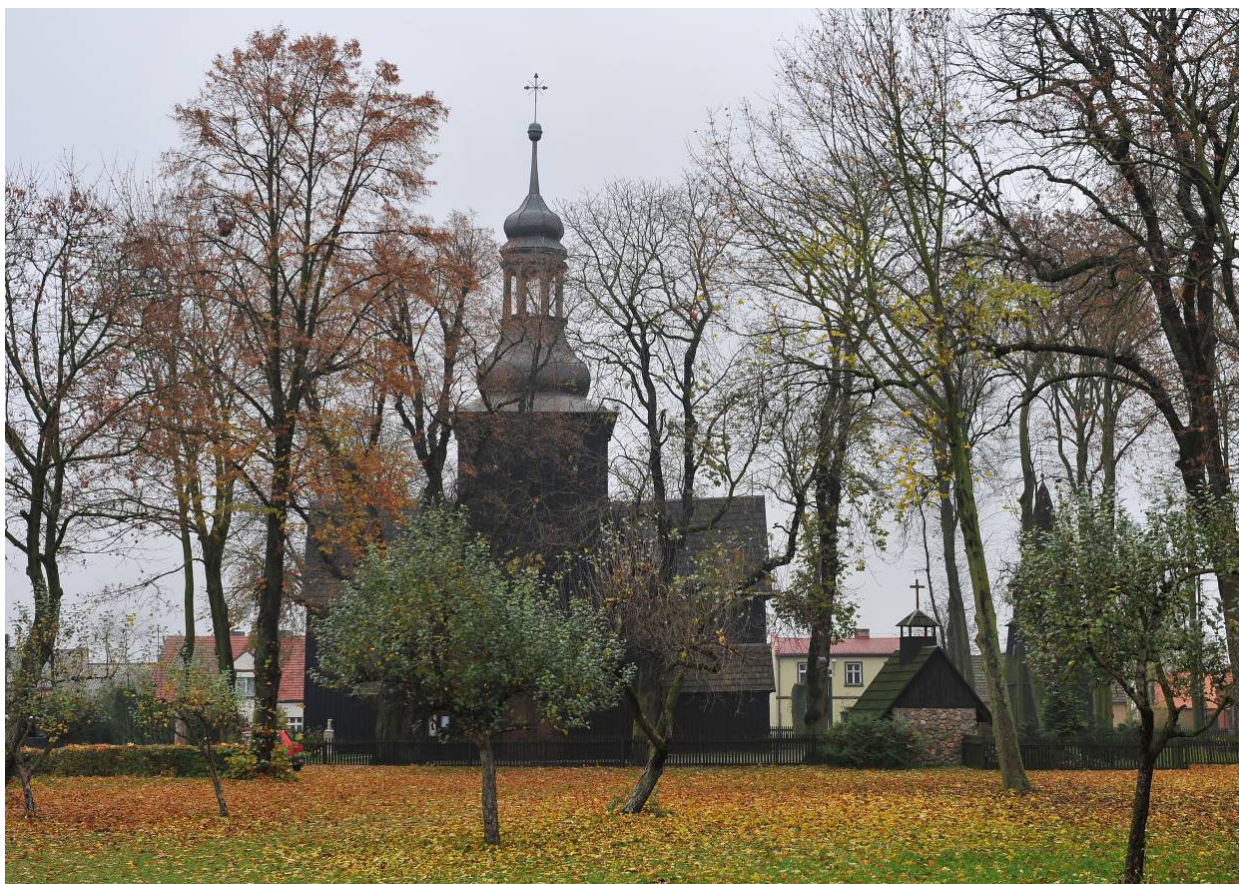
Celem projektu było odnowienie zabytkowych budynków Storczykarni, Kasyna Urzędniczego i Maneżu, instalacja nowych zabezpieczeń przed pożarem i kradzieżą oraz zwiększenie dostępności do nowych markowych produktów turystycznych i zabytkowych. W 1995 r. Zamek został wybrany do udziału w programie UNESCO „Sztuki Zamków Europy Środkowo-Wschodniej”.

W zabytkowym zespole szklarniowym zwanym od końca XIX w. Storczykarnią odtworzono dawną kolekcję storczyków, z której Łącut był słynny jeszcze przed I wojną światową. Zespół szklarniowy obejmował odbudowę trzech szklarni, które wraz z istniejącym budynkiem gospodarczym tworzą dziedziniec wewnętrzny, w którym zaprojektowano wielofunkcyjną kawiarnię letnią.

Beneficjent: Muzeum Zamek w Łąncucie; lata realizacji: 2006-2010; koszt całkowity: 3.342.428 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 2.312.967 EUR.

Zdjęcie nr 25

Kościół w Brodach Poznańskich

Renowacja zabytkowych obiektów sakralnej architektury drewnianej regionu Wielkopolski

Przedmiotem projektu było przeprowadzenie prac renowacyjnych i konserwatorskich w pięciu zabytkowych kościołach drewnianych znajdujących się na terenie Archidiecezji Poznańskiej. Kościoły te znajdują się w miejscowościach: Brody Poznańskie, Bronikowo, Domachowo, Jeżewo oraz Zakrzewo i wszystkie są wpisane do rejestru zabytków Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Kościół, które były remontowane i poddawane pracom konserwatorskim, są pozostałością sakralnej architektury drewnianej regionu Wielkopolski z XVI, XVII oraz XVIII wieku. Stanowią one niezwykłą wartość historyczną, artystyczną i estetyczną i należą do szczególnej kategorii zabytków naszego kraju, z uwagi na technikę budowlaną, materiały, z których są wykonane oraz cenne zabytkowe wyposażenie. Są to m.in. liczne rzeźby gotyckie i późnogotyckie, ołtarze, obrazy i ambony, witraże, cenne polichromie ścian i stropu oraz organy.

Beneficjent: Archidiecezja Poznańska; lata realizacji: 2006-2009; koszt całkowity: 1.219.941 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 730.160 EUR.

Zdjęcie nr 26

Katedra pw. Św. Jana Chrzciciela w Kamieniu Pomorskim

Renowacja i konserwacja średniowiecznych Katedr Pomorza Zachodniego

Projekt dotyczył renowacji i konserwacji średniowiecznych katedr Pomorza Zachodniego, należących do najcenniejszych zabytków budownictwa gotyckiego regionu zachodniopomorskiego: Katedry pw. Św. Jana Chrzciciela w Kamieniu Pomorskim, Bazyliki Mniejszej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Kołobrzegu; Katedry pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Koszalinie; Bazyliki Archikatedralnej pw. Św. Jakuba Apostoła w Szczecinie.

Beneficjent: Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska; lata realizacji: 2008-2011; koszt całkowity: 3.911.658EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 3.324.909 EUR.

Zdjęcie nr 27

Bazylika Najświętszego Serca Jezusa w Krakowie

Jezuickie Perły Południa - Ochrona Kulturowego Dziedzictwa Europejskiego

Przedmiotem projektu było przeprowadzenie prac remontowo-konserwatorskich w trzech obiektach jezuickich znajdujących się w Krakowie w celu ochrony znamienitych zabytków świadczących o bogatej historii Polski i Europy.

W skład projektu wchodzi prace remontowe i konserwatorskie przy: Kościele Św. Barbary przy ul. Rynek Mały (prace w środku i na zewnątrz), Jezuickim Domie Zakonnym przy ul. Rynek Mały oraz Bazylice Najświętszego Serca Jezusa przy ul. Kopernika.

Beneficjent: Towarzystwo Jezusowe – Prowincja Polski Południowej; lata realizacji: 2006-2009; koszt całkowity: 2.358.256 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 2.004.518 EUR.

Zdjęcie nr 28
Bazylika Mariacka w Gdańsku

Podniesienie turystycznej atrakcyjności Bazyliki Mariackiej w Gdańsku. Etap pierwszy. Kompleksowa renowacja wieży głównej

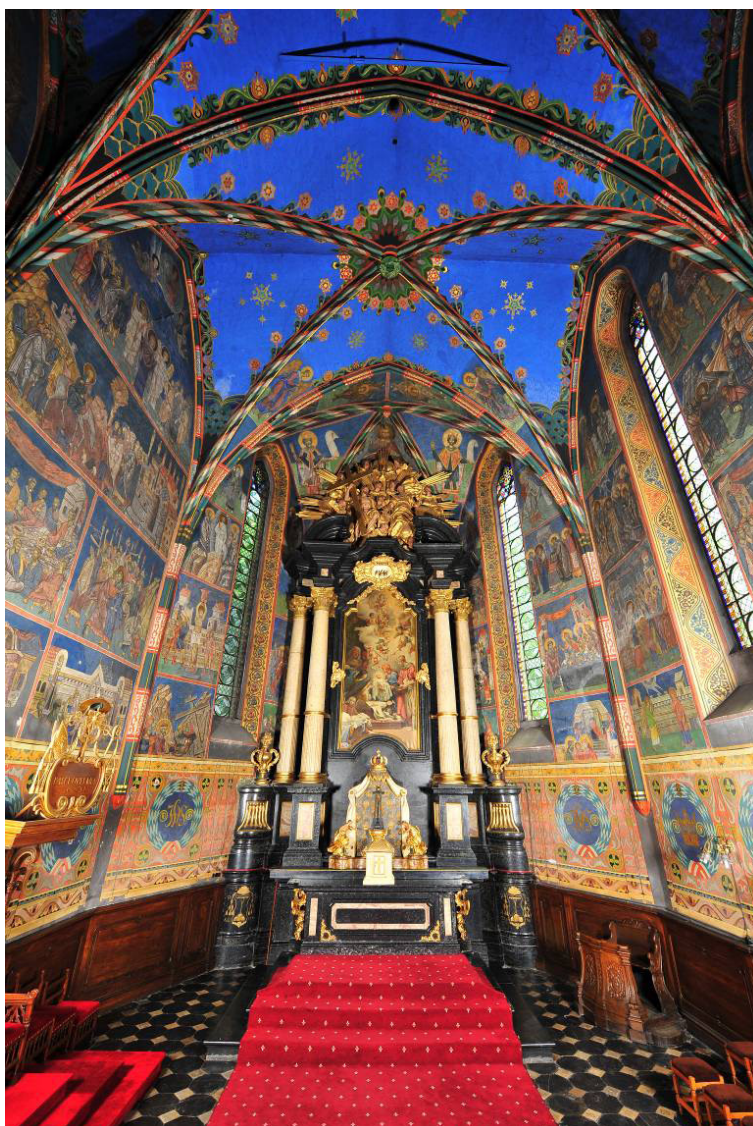
Projekt dotyczył kompleksowych prac konserwatorskich i renowacyjnych wieży głównej Bazyliki Mariackiej w Gdańsku, należącej do największych kościołów gotyckich w Europie (XIV w.) oraz do najcenniejszych zabytków budownictwa gotyckiego regionu pomorskiego.

W wyniku przeprowadzenia projektu wykonano prace renowacyjne i konserwacyjne wieży głównej Bazyliki Mariackiej w Gdańsku; spowolniono procesy erozji zewnętrznej murów; naprawiono widoczne uszkodzenia murów; ograniczono degradację zabytku jako obiektu dziedzictwa kulturowego; stworzono warunki do bezpiecznego eksponowania zabytkowego, wyposażenia bazyliki.

Beneficjent: Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Gdańsku; lata realizacji: 2008-2011; koszt całkowity: 3.876.119 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 3.294.701 EUR.

Zdjęcie nr 29

Bazylika Katedralna w Sandomierzu

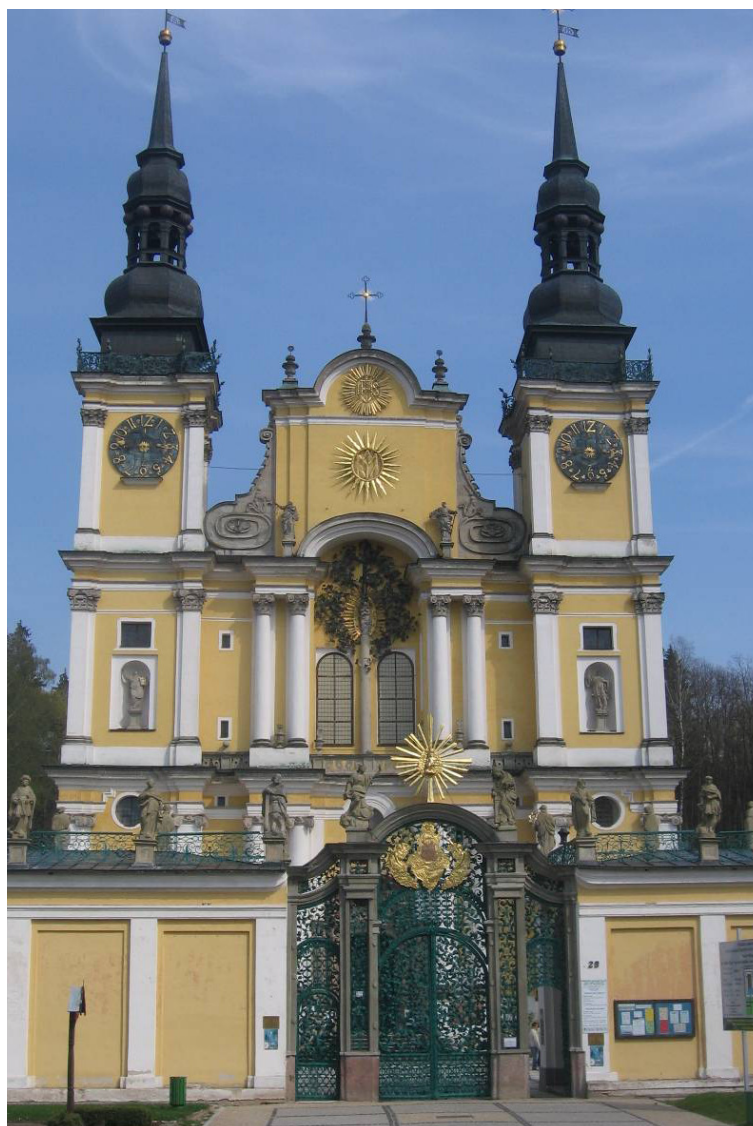
Konserwacja wnętrza perły wczesnogotyckiej architektury sakralnej – Bazyliki Katedralnej w Sandomierzu

Projekt był I etapem kompleksowej konserwacji, renowacji i modernizacji Bazyliki Katedralnej p.w. NMP w Sandomierzu. W ramach projektu wykonano prace konserwatorskie i modernizacyjne wraz z niezbędnymi badaniami konserwatorskimi, w prezbiterium, Kaplicy Najświętszego Sakramentu, Zakrystii Wikariackiej, Zakrystii Kanonickiej, Zakrystii Mansjonarskiej.

Bazylika Katedralna w Sandomierzu jest jednym z najstarszych obiektów sakralnych w Polsce. Do jej wystroju należą m.in. bizantyjskie freski w prezbiterium ufundowane przez króla Władysława Jagiełłę, późnorennesansowe stalle w prezbiterium, Kaplica Najświętszego Sakramentu, snycerka i rzeźba ołtarzy Macieja Polejowskiego, które są jednym z piękniejszych zespołów rokokowych w Polsce, cykl obrazów przedstawiających męczeństwo pierwszych chrześcijan („Martyrologium Romanum”).

Beneficjent: Rzymskokatolicka Parafia Katedralna w Sandomierzu; lata realizacji: 2008-2011; koszt całkowity: 3.545.485 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 3.013.662 EUR.

Zdjęcie nr 30
Sanktuarium w Świętej Lipce

Ginący zabytek - ratowanie Sanktuarium w Świętej Lipce

Realizacja projektu miała na celu ochronę przed całkowitym zniszczeniem wysokiej klasy zabytku architektury, jakim jest Sanktuarium w Świętej Lipce, jeden z najpiękniejszych zabytków sztuki baroku w Polsce. Sanktuarium w Świętej Lipce wielokrotnie poddawano próbom konserwacji i aranżacji. Próby te, przeprowadzone były na różnych elementach obiektu. W większości przypadków były one jednak nieudane.

Celem projektu było przeprowadzenie kompleksowej konserwacji i modernizacji elewacji kościoła i krużganków oraz malowideł, rzeźb i detali kamieniarskich, ołtarza głównego wraz z posągami, prospektu organowego, organów, dachów (krużganków i kościoła) oraz witraży.

Beneficjent: Dom Zakonny Towarzystwa Jezusowego w Świętej Lipce; lata realizacji: 2008-2011; koszt całkowity: 2.468.168 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 2.097.943 EUR.

Zdjęcie nr 31

Wnętrze Synagogi „Pod Białym Bocianem”

Rewaloryzacja Synagogi „Pod Białym Bocianem” w ramach Programu Ścieżek Kulturowych Czterech Świątyń

Przedmiotem projektu była rewaloryzacja synagogi „Pod Białym Bocianem” oraz placu synagogałnego. W ramach projektu odrestaurowano synagogę – historyczny budynek z 1829 r., w której bezpośrednim otoczeniu znajdują się: kościół ewangelicko-augsburski, kościół rzymsko-katolicki oraz cerkiew, co umożliwiło zrodzenie się idei wzajemnej współpracy pomiędzy sąsiadującymi wspólnotami religijnymi.

W ramach projektu wykonano część ciągów komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych (aranżacja przestrzeni wokół Synagogi z elementami wystawienniczymi dla wymogów turystyki kulturowej); odtworzenie historycznego wyglądu, połączenie funkcji kultowych z funkcją sali koncertowej i teatralnej; zaadaptowanie pomieszczeń oraz ich wyposażenie do pełnienia funkcji wystawienniczych i edukacyjnych.

Beneficjent: Fundacja Bente Kahan; lata realizacji: 2008-2011; koszt całkowity: 2.500.841 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 2.059.851 EUR.

Zdjęcie nr 32
Synagoga w Zamościu

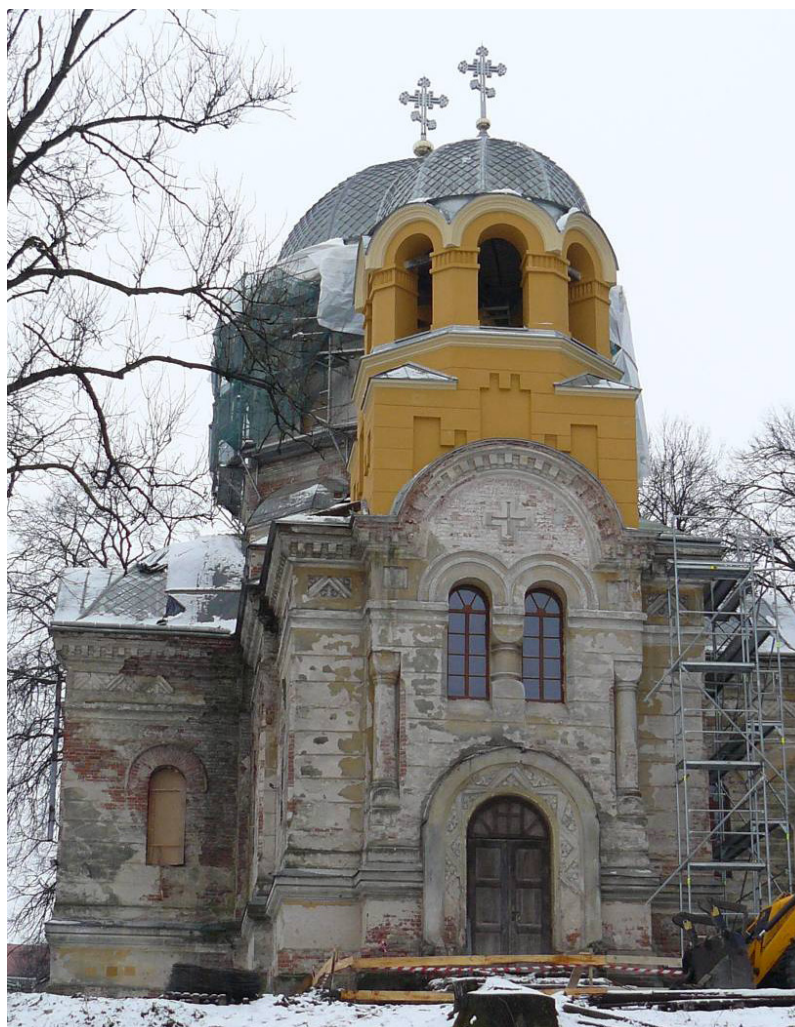
Rewitalizacja renesansowej synagogi w Zamościu na potrzeby Szlaku Chasydzkiego oraz lokalnej społeczności

Projekt polegał na rewitalizacji renesansowej synagogi w Zamościu na potrzeby centrum informacji turystycznej i kulturalnej, siedziby lokalnych organizacji pozarządowych zajmujących się kulturą i dziedzictwem oraz multimedialnego Muzeum Żydów Zamościa i Okolic. Głównym problemem związanym z synagogą w Zamościu był jej katastrofalny stan techniczny, który uniemożliwiał wykorzystanie tego wybitnego renesansowego zabytku dla potrzeb lokalnej społeczności. Celem projektu było przywrócenie życia dawnej synagodze oraz wykorzystanie go w ramach różnych działań związanych z rewitalizacją miasta, regionu i kraju – jako element „Szlaku Chasydzkiego” – przez Fundację przy współpracy z lokalnymi i zagranicznymi partnerami.

Beneficjent: Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego; lata realizacji: 2008-2011; koszt całkowity: 1.735.390 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 1.475.082 EUR.

Zdjęcie nr 33

Cerkiew w Dołhobyczowie

Renowacja zabytkowych cerkwi Prawosławnej Diecezji Lubelsko-Chełmskiej. Szczepieszyn. Dołhobyczów - Etap II

Projekt dotyczył przywrócenia dawnej świetności dwóm zabytkowym cerkwiom, zlokalizowanym na wschodnich krańcach Polski. Pierwsza z nich to cerkiew p.w. Zaśnięcia NMP w Szczepieszynie z około 1560 r. – murowana budowla z zachowanym autentycznym detalem architektonicznym. Druga to cerkiew p.w. Symeona Słupnika w Dołhobyczowie z 1903-1904 r., wyróżniająca się bizantyjsko - ruską urodą.

W cerkwi w Szczepieszynie przeprowadzono remont nawy głównej, prezbiterium, rekonstrukcję ikonostasu, odsłonięcie i konserwację XVII wiecznych malowideł ściennych nawy murowanej cerkwi, a w cerkwi w Dołhobyczowie – kontynuowano kompleksowy remont, odtworzono ogrodzenia, zrekonstruowano ikonostas, wykonano konserwację polichromii.

Beneficjent: Prawosławna Diecezja Lubelsko-Chełmska; lata realizacji: 2008-2010; koszt całkowity: 1.849.299 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 1.571.904 EUR.

Zdjęcie nr 34
Teatr Zdrojowy w Jeleniej Górze

Rozbudowa Teatru Zdrojowego w Jeleniej Górze – modernizacja Teatru Zdrojowego

Przedmiotem projektu była modernizacja techniczno-funkcjonalna, jak również renowacja i konserwacja zabytkowych malowideł widowni Teatru Zdrojowego oraz wyposażenie w nowe fotele i technologię sceny. Teatr Zdrojowy posiada w pełni zachowany wystrój ciesielski widowni oraz zabytkowe malowidła ukryte pod współczesnymi malowidłami powstałymi w latach 60-tych XX wieku. W ramach prac konserwatorskich odsłonięto i przeprowadzono konserwację malowideł plafonu i płycin balustrad, odsłonięto polichromię i detale architektoniczne wraz z konserwacją i złoceniem.

Beneficjent: Teatr Jeleniogórski Sceny Animacji i Dramatyczna im. C.K. Norwida w Jeleniej Górze; lata realizacji: 2008-2011; koszt całkowity: 2.739.826 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 1.918.357 EUR.

Zdjęcie nr 35

Centralne Muzeum Morskie w Gdańsku

Przebudowa i rozbudowa infrastruktury kulturalnej Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku na potrzeby Ośrodka Kultury Morskiej

Przedmiotem projektu była przebudowa i rozbudowa Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku na potrzeby Ośrodka Kultury Morskiej poprzez przeprowadzenie pełnej modernizacji infrastruktury technicznej wraz z wprowadzeniem współczesnych technologii muzealnych i nowych multimedialnych technik przekazu. W ramach projektu przeprowadzono rozbiórkę budynku Składu Kolonialnego oraz zabudowano niezabudowaną część działki.

Celem bezpośrednim projektu było zwiększenie dostępności do zbiorów Muzeum oraz rozwój innowacyjnych form uczestnictwa kultury i promocji dziedzictwa kulturowego poprzez stworzenie odpowiedniej infrastruktury do działalności Ośrodka Kultury Morskiej.

Beneficjent: Centralne Muzeum Morskie w Gdańsku; lata realizacji: 2008-2012; koszt całkowity: 3.882.234 EUR, w tym dofinansowanie MF EOG oraz NMF – 3.288.136 EUR.

Zdjęcie nr 36

Budynek Arsenалу przy Zamku Ujazdowskim w Warszawie

Rewitalizacja budynku Arsenалу przy Zamku Ujazdowskim w Warszawie z przeznaczeniem na Międzynarodowe Centrum Wymiany Artystycznej - II etap

Projekt stanowił II etap większego przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na odbudowie i wyposażeniu budynku Arsenалу (Laboratorium) przy Zamku Ujazdowskim w Warszawie. I etap inwestycji objął odbudowę budynku Arsenálu, znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie Zamku, z przeznaczeniem na Międzynarodowe Centrum Wymiany Artystycznej. II etap inwestycji polegał na adaptacji i wyposażeniu odbudowanego w I etapie budynku oraz zagospodarowania jego otoczenia. Zakres inwestycji obejmował m.in.: zagospodarowanie otoczenia obiektu Arsenálu; aranżację wewnątrz obiektu; wyposażenie sali widowiskowej; wyposażenie pracowni filmowej i fotograficznej; zakup sprzętu audiowizualnego; zakup wyposażenia meblowego pokoi i pracowni artystycznych.

Beneficjent: Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski; lata realizacji: 2008-2011; koszt całkowity: 1.421.043 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 1.136.834 EUR.

Zdjęcie nr 37

Biblioteka w siedzibie Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie

Modernizacja budynku oficyny siedziby Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie

Projekt dotyczył modernizacji i remontu budynku oficyny posesji przy Rynku Głównym 25 w Krakowie siedziby MCK. Projekt zakończył kompleksowy remont siedziby MCK.

Koncepcja architektoniczna przewidywała przykrycie szklanym dachem przestrzeni pomiędzy budynkiem frontowym a oficyną nad znajdującą się na poziomie parteru salą konferencyjną i uzyskanie w ten sposób dodatkowej sali ekspozycyjnej (na dachu sali konferencyjnej). Rezultatem działań jest zwiększenie powierzchni konferencyjnej, a przede wszystkim foyer i szatni, oraz uzyskanie dodatkowych pomieszczeń biurowych i seminaryjnych. Poprzez realizację projektu stworzone zostały 2 przestrzenie ekspozycyjne, 1 sala audytoryjna, 2 sale seminaryjne i 2 sale komputerowe, 2 sale narad, 8 pomieszczeń biurowych.

Beneficjent: Międzynarodowe Centrum Kultury; lata realizacji: 2007-2009; koszt całkowity: 2.177.721 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 1.776.492 EUR.

Zdjęcie nr 38
Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie

Zabezpieczenie przed zniszczeniem i kradzieżą zasobów Fundacji XX Czartoryskich przy Muzeum Narodowym w Krakowie, jako forma Ochrony Kulturowego Dziedzictwa Europejskiego

Celem bezpośrednim projektu jest stworzenie systemu zabezpieczeń przed nielegalnym wywozem dzieł sztuki oraz zabezpieczenie zabytków ruchomych i nieruchomych przed kradzieżą i zniszczeniem w związku z ochroną i popularyzacją europejskiego dziedzictwa kulturowego, do których zalicza się wielokulturowe zbiory przechowywane w Muzeum Książąt Czartoryskich.

Projekt obejmował: opracowanie koncepcji oraz wdrożenie wypracowanych rozwiązań - zarówno w zakresie prezentacji jak i zabezpieczenia zasobów; zabezpieczenie dzieł i ich prawidłowe przechowywanie; multimedialne udostępnienie zasobów; promocja projektu; zarządzanie projektem.

Beneficjent: Fundacja Książąt Czartoryskich przy Muzeum Narodowym w Krakowie; lata realizacji: 2009-2012; koszt całkowity: 4.825.708 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 4.101.852 EUR.

Zdjęcie nr 39
Czerwony Spichrz

Renowacja obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie Wyspy Młyńskiej w Bydgoszczy

Przedmiotem projektu była renowacja i adaptacja na cele działalności Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego zabytkowego kompleksu obiektów znajdujących się na terenie Wyspy Młyńskiej w Bydgoszczy oraz zagospodarowanie ich najbliższego otoczenia.

Projekt obejmował rewitalizację następujących budynków: Białego Spichrza (szachulcowy spichrz pochodzący z XVIII w.); budynku wchodzącego pierwotnie w skład zabudowy Królewskiej Mennicy Bydgoskiej (najstarszego i najcenniejszego obiektu na Wyspie, pochodzącego z XVII w.); Domu Młynarza – (XVIII-wieczny budynek parterowy z użytkowym poddaszem, przylegający do Czerwonego Spichrza); Czerwonego Spichrza (kalenicowy młyn z 1861 r.), Kamienicy z 1899 r., dawnego budynku mieszkalnego urzędników młyna.

Wyspa Młyńska stanowi najstarszy i najlepiej zachowany teren historyczny Bydgoszczy, a równocześnie unikatowy układ przestrzenno – krajobrazowy, objęty w całości ścisłą ochroną konserwatorską.

Beneficjent: Urząd Miasta Bydgoszcz, lata realizacji: 2006-2009; koszt całkowity: 2.835.320 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 2.392.371 EUR.

Zdjęcie nr 40
Staromiejskie Piwnice Warszawy

Renowacja i adaptacja na cele kulturalne piwnic Staromiejskich Warszawy na obszarze wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO

Podstawowym założeniem projektu było przekształcenie oryginalnych, w większości gotyckich, piwnic z XV i XVI w. i znajdującej się w nich kawiarni w klub literacki „nowoczesną piwnicę artystyczną”. Projekt zakładał renowację i adaptację na cele kulturalne wybranych piwnic staromiejskich Warszawy: Centrum Edukacji Kulturalnej, ul. Boleść 2 - Budynek Starej Prochowni; Muzeum Historyczne, ul. Brzozowa 11, 13, 15; Centrum Edukacji Kulturalnej, ul. Jezuicka 4; Muzeum Historyczne, Rynek 28-42; Staromiejski Dom Kultury - Rynek St. Miasta 2.

Beneficjent: Urząd Miasta Stołecznego Warszawy; lata realizacji: 2008-2012; koszt całkowity: 8.821.960 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 4.470.969 EUR.

Zdjęcie nr 41
Dwór w Krasnogrudzie

zdj. M. Moniuszko, www.pogranicze.sejny.pl

Międzynarodowe Centrum Dialogu w Krasnogrudzie - rewitalizacja zabytkowego zespołu dworskiego

Przedmiotem projektu była rewaloryzacja konserwatorska zabytkowego zespołu dworskiego w Krasnogrudzie oraz jego adaptacja dla potrzeb Międzynarodowego Centrum Dialogu prowadzącego działalność kulturalną, edukacyjną i naukową. Rewitalizacja zabytkowego zespołu dworskiego w Krasnogrudzie jest pierwszym w regionie przykładem twórczego odtworzenia form architektonicznych i charakteru centrotwórczego Polskiego Dworu – charakterystycznej dla Polski przestrzeni fizycznej i kulturowej, utraconej po 1945 r.

W ramach projektu inwestycyjnego przeprowadzono: rewaloryzację budynku dworu modrzewiowego z przełomu XVII/XVIII w.; odbudowę dawnej oficyny dworskiej; rewaloryzację budynku dawnych ptaszników.

Beneficjent: Międzynarodowe Centrum Dialogu w Krasnogrudzie; lata realizacji: 2009-2011; koszt całkowity: 1.626.706 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 1.198.913 EUR.

Zdjęcie nr 42

Skansen archeologiczny „Karpacka Troja” w Trzcinity

Skansen archeologiczny „Karpacka Troja” w Trzcinity atrakcją turystyczną regionu

Projekt dotyczył utworzenia w Trzcinity (gmina Jasło, powiat jasielski, województwo podkarpackie) skansenu archeologicznego w miejscu zwanym „Wały Królewskie”, gdzie znajduje się grodzisko wczesnośredniowieczne (790-1031 r. n.e.), a także osady obronne z początków epoki brązu (2000-1350 p.n.e.). Projekt polegał na budowie pawilonu biletowego i wystawienniczego dla potrzeb wystawienniczych, usług turystycznych i obsługi skansenu, budowie parkingu, dróg i ścieżek dla zwiedzających oraz na rekonstrukcji obiektów grodziska, w tym rekonstrukcji wału i drogi z bramą z początków epoki brązu, wałów wczesnośredniowiecznych, chat z początków epoki brązu, chat z wczesnego średniowiecza.

Beneficjent: Muzeum Podkarpackie w Krośnie; lata realizacji: 2007-2011; koszt całkowity: 2.071.185 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 1.747.086 EUR.

Zdjęcie nr 43

Dom drewniany na terenie Parku Kulturowego „Miasto Tkaczy”, Zgierz

zdj. www.eog.mkidn.pl**Rewitalizacja i rozwój historycznego kompleksu architektury drewnianej miasta Zgierz**

Przedmiotem niniejszego projektu jest odtworzenie historycznego kompleksu architektury drewnianej w obszarze Parku Kulturowego „Miasto Tkaczy”, na terenie miasta Zgierza. Park Kulturowy „Miasto Tkaczy” znajduje się na terenie obejmującym zabytkową zabudowę i układ przestrzenny. Obejmuje fragment zachowanego układu szachownicowego o regularnym podziale na równej wielkości parcele, gdzie w latach 20-tych XIX w. wydzielono działki przeznaczone pod budowę domów dla sukienników. Projekt dotyczył translokacji tryech domów tkaczy i modernizacji jednego budynku domu tkacza wraz z odtworzeniem historycznych ulic Narutowicza i Rembowskiego.

W efekcie realizacji projektu przywrócona zostanie historyczna zabudowa Rynku Nowego Miasta w obrębie ulic Narutowicza i Rembowskiego poprzez przeniesienie, renowację i konserwację 4 domów tkaczy wraz z odtworzeniem XIX-wiecznego charakteru obu wspomnianych ulic.

Beneficjent: Urząd Gminy Miasta Zgierz; lata realizacji: 2008-2011; koszt całkowity: 1.591.434 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 1.352.719 EUR.

Zdjęcie nr 44
Twierdza w Wisłoujściu

Prace Ratownicze Twierdzy w Wisłoujściu - Unikatowa Fortyfikacja w Skali Europejskiej

Przedmiotem projektu są elementy Zespołu Twierdzy Wisłoujście – unikatowej na skalę światową fortyfikacji nabrzeżnej, wpisanej do rejestru zabytków, a także na listę 100 najbardziej zagrożonych zabytków świata organizacji World Monument Watch. Gruntowny remont rozpoczął się od Murów Fosbrei: północnego i południowego oraz Murów Kurtynowych: wschodniego i zachodniego. Zakres prac obejmował prace remontowo-konserwatorskie oraz prace hydrotechniczne.

Głównym celem Projektu było zabezpieczenie oraz konserwacja Murów Fosbrei i Murów Kurtynowych stanowiących integralną część Fortu Carré Twierdzy Wisłoujście, zagrożonych zawaleniem oraz katastrofą budowlaną.

Beneficjent: Muzeum Historyczne Miasta Gdańska; lata realizacji: 2008-2011; koszt całkowity: 1.524.312 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 1.295.665 EUR.

Zdjęcie nr 45

Muzeum Techniki i Komunikacji w Szczecinie

Muzeum Techniki i Komunikacji - Zajezdnia Sztuki w Szczecinie

W wyniku realizacji projektu powstały w pełni funkcjonalne obiekty Muzeum w zabytkowej zajezdni w Szczecinie, składające się z hal wystawowych, częściowo zadaszonych dziedzińca oraz zaplecza magazynowego i administracyjno-biurowego.

Koncepcja prac zakładała remont i modernizację hal zajezdni z zachowaniem dotychczasowej architektury, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi; w tylnej części kompleksu hal wzniesiona została część magazynowo-biurowo-administracyjna Muzeum, w której oprócz pomieszczeń administracyjnych mieści się czytelnia. Nad częścią dziedzińca utworzone zostało zadaszanie, dzięki czemu powstała dodatkowa powierzchnia ekspozycyjna. W projekcie przewidziano modernizację sieci trakcyjnej znajdującej się na terenie Muzeum oraz połączenie jej z miejską siecią tramwajową, co umożliwi organizowanie wycieczek zabytkowymi pojazdami szynowymi.

Beneficjent: Urząd Gminy Miasta Szczecin; lata realizacji: 2008-2010; koszt całkowity: 2.755.736 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 2.342.376 EUR.

Zdjęcie nr 46

Huta Żelaza w Starachowicach

Regio Ferrea – Renowacja i adaptacja na cele kulturalne zabytkowej Huty Żelaza w Starachowicach

Projekt dotyczył kompleksowej renowacji i adaptacji na cele kulturalne obiektu przemysłowego. Zachowany został zespół wielkopiecowy z I połowy XIX wieku oraz początków XX wieku. W wyniku realizacji projektu powstał zespół obiektów należących do Muzeum, spełniających funkcje edukacyjne, ekspozycyjne i usługowe. Głównymi celami projektu było zagospodarowanie przemysłowych obiektów huty żelaza wpisanych do rejestru zabytków.

Projekt obejmował: prace zabezpieczające oraz remontowo-budowlane na terenie zabytkowego kompleksu Huty; dostosowanie obiektów zabytkowych wraz z otoczeniem do szerokich funkcji kulturalnych; rozbudowę infrastruktury kulturalnej przyczyniającej się do wzrostu atrakcyjności społeczno-gospodarczej regionu.

Beneficjent: Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. Jana Pazdura w Starachowicach; lata realizacji: 2008-2011; koszt całkowity: 2.416.610 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 1.683.704 EUR.

Zdjęcie nr 47

Europejskie Centrum Bajki im. Koziółka Matołka w Pacanowie

Europejskie Centrum Bajki im. Koziółka Matołka w Pacanowie – budowa instytucji kultury o europejskim znaczeniu

Przedmiotem projektu była budowa oraz wyposażenie Europejskiego Centrum Bajki im. Koziółka Matołka w Pacanowie. Był to projekt z zakresu budowy i rozbudowy publicznych i niekomercyjnych instytucji kultury o europejskim znaczeniu. Projekt Europejskiego Centrum Bajki im. Koziółka Matołka zakładał wybudowanie obiektu zawierającego: muzeum, bibliotekę z czytelnią, salę kinową i teatralną, pracownie (warsztaty), księgarnię, sklepik z pamiątkami i kawiarnię.

Beneficjent: Europejskie Centrum Bajki im. Koziółka Matołka w Pacanowie; lata realizacji: 2007-2010; koszt całkowity: 5.293.026 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 2.669.802 EUR.

Zdjęcie nr 48
Bolesławiecki Ośrodek Kultury

Centrum Kulturalno-Edukacyjne w Bolesławcu – Budowa Bolesławieckiego Ośrodka Kultury - Międzynarodowe Centrum Ceramiki (I etap)

Celem projektu była budowa nowej infrastruktury kulturalnej – Bolesławieckiego Ośrodka Kultury i utworzenie Międzynarodowego Centrum Ceramiki. W efekcie realizacji projektu powstało zaplecze organizacyjne, edukacyjne i promocyjne, kultywujące regionalne dziedzictwo kulturowe. W obiekcie zlokalizowane są następujące pracownie tematyczne: ceramiczno-rzeźbiarskie z piecem ceramicznym; plastyczna, taneczna, muzyczna, szkła i witrażu. Oprócz wymienionych pracowni w budynku zlokalizowany został zespół konferencyjny z salą kinową, zespół galerii sprzedaży oraz ekspozycji ceramiki i rzeźby.

Beneficjent: Urząd Gminy Miejskiej Bolesławiec; lata realizacji: 2008-2010; koszt całkowity: 3.883.234 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 3.288.136 EUR.

Zdjęcie nr 49

Biblioteka Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich we Wrocławiu

Konserwacja i digitalizacja zbiorów Biblioteki Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich we Wrocławiu

Projekt polegał na konserwacji zespołu rękopisów, które posiadają wysoką wartość historyczną. Podjęto też prace mające na celu właściwe opracowanie obiektów, usunięcie uszkodzeń mechanicznych, wzmocnienie strukturalne papieru zgodnie z zaleceniami konserwatorskimi.

Drugim działaniem w ramach projektu była digitalizacja starodruków powstałych w latach 1455-1800. Proces ten miał na celu zabezpieczenie druków przed zniszczeniem i kradzieżą oraz pozwoli na udostępnienie ich większej liczbie czytelników oraz prowadzenie prac badawczych na cennych zbiorach bez udziału oryginalnego egzemplarza, nawet przez kilku specjalistów jednocześnie.

Beneficjent: Fundacja - Zakład Narodowy imienia Ossolińskich (Ossolineum); lata realizacji: 2007-2010; koszt całkowity: 1.246.832 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 1.046.811 EUR.

Zdjęcie nr 50
Digitalizacja piśmiennictwa

Ochrona i konserwacja cieszyńskiego dziedzictwa piśmienniczego

Przedmiotem projektu był zbiór zadań oraz inwestycji, prowadzących do kompleksowej ochrony i konserwacji cieszyńskiego dziedzictwa piśmienniczego oraz wprowadzenia zbiorów do obiegu naukowego i kulturalnego. Cel ten został zrealizowany dzięki działaniom polegającym na: stworzeniu właściwych warunków do przechowywania posiadanych obiektów (zbiorów bibliotecznych, archiwalnych oraz muzealnych); odnowieniu najbardziej zniszczonych i zagrożonych, a zarazem najcenniejszych obiektów; stworzeniu w Kościele Jezusowym (parafia ewangelicko-augsburska) muzeum protestantyzmu, w którym zostaną zgromadzone i odpowiednio wyeksponowane bezpieczne zbiory należące do parafii; wprowadzenie zbiorów do obiegu naukowego, kulturalnego i edukacyjnego.

Beneficjent wiodący: Książnica Cieszyńska, pozostali beneficjenci: Konwent Zakonu Bonifratrów w Cieszynie, Parafia Ewangelicko-Augsburska w Cieszynie, Muzeum Śląska Cieszyńskiego, Archiwum Państwowe - Oddział Cieszyn; lata realizacji: 2007-2010; koszt całkowity: 2.027.185 EUR, w tym dofinansowanie z MF EOG oraz NMF – 1.657.832 EUR.

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Wiceprezes Rady Ministrów
6. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
7. Rzecznik Praw Obywatelskich
8. Minister Finansów
9. Minister Rozwoju Regionalnego
10. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
11. Minister Sprawiedliwości
12. Przewodniczący Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP
13. Przewodniczący Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu RP
14. Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu RP